

ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ЗА

УПВНМ ЗА ИЗГРАДБА НА СТОПАНСКИ КОМПЛЕКС СО
НАМЕНА Г2-ЛЕСНА И НЕЗАГАДУВАЧКА ИНДУСТРИЈА
НА КП БР. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 И 1513,
КО ГРУПЧИН, НА М.В. ЃУРИШТЕ И М.В. КЛИСУРА,
ОПШТИНА ЖЕЛИНО

НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ

Јануари, 2019 година

Со цел навремено да се согледаат можните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино согласно член 65, став 2 од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18), се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена на животната средина.

Извештајот за Стратегиска оцена е потпишан од Експерт за Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина (видено од Копија на потврда, дадено во прилог).

Во подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина учествуваа:

Емил Стојановски, дипл. инж. по заштита на животна средина и
Љупчо Аврамовски, дипл. економист.

Горенаведениот извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно член 66 став (5) од Законот за животна средина е потпишан од лице кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за истото во прилог на извештајот е дадена копија на Потврдата со број 07-10997/2 од 26.12.2012 година дадена од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енвиро Ресурси, ДОО Скопје

Управител

Емил Стојановски

Имајќи предвид потребата од изработка на Извештај за стратегиска оцена врз животната средина за УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино како и одредбите од Законот за животна средина донесувам:

РЕШЕНИЕ

За определување на експерт за изработка на Извештај за стратегиска оцена на животната средина

Емил Стојановски, дипломиран инженер, се определува за овластен Експерт за изработка на стратегиска оцена на животна средина за УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино.

Образложение:

Емил Стојановски, дипломиран инженер, ги исполнува условите пропишани со член 68 став (3) од Законот за животна средина на Република Македонија со тоа што има положен испит за Експерт за стратегиска оцена на животната средина како и е вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена врз животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енвиро Ресурси, ДОО Скопје
Управител

Емил Стојановски

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Скопје

Број 07-10997/2
26.12. 2012, година

ПОТВРДА
за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

СТОЈАНОВСКИ Душан ЕМИЛ дипломиран инженер по заштита на животната средина од Скопје, роден на 01.03.1975 година во Скопје, Република Македонија, на ден 28.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10; 124/10; 51/11 и 123/12).

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер,
М-р Abdilqim Adem

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Архивски бр. 07-23/21

Дата: 14.01.2011

Република Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно планирање

Бул. "Гоце Делчев" бб
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 3251 400
Факс. (02) 3220 165
Е-пошта: infoeko@moepp.gov.mk
Сајт: www.moepp.gov.mk

П О Т В Р Д А

Се потврдува дека АВРАМОВСКИ Методиа ЉУПЧО дипломиран економист од Скопје, роден на 01.03.1953 година, во Скопје, Република Македонија, на ден 30.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина за да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава привремено за да му служи на споменатото лице, додека да се подготвува потврдата за положен стручен испит за експерт за стратегиска оцена на животната средина која се издава согласно членот 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10 и 124/10).

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,

М-р Јадранка Иванова

Број: 0805-50/150020190000837

Датум и време: 3.1.2019 г. 14:21:24

Дигитално потпишан од: Sistem za e-potvrdi
Централен Регистар на Република Македонија
Датум и час на потпишување: 03.01.2019 во 14:21:30
Издавач на сертификатот: Kibs Trust Qualified Certificate
Services
Сертификатот е валиден до: 01.05.2021
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

/Електронски издаден документ/

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Целосен назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Кратко име:	ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталиџе/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ,
	КАРПОШ
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	27.1.2006 г.
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4030006576746
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	микро
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	419.900,00
Уплатен дел MKD:	419.900,00
Вкупно основна главнина MKD:	419.900,00

СОПСТВЕНИЦИ	
ЕМБГ/ЕМБС:	0103975450043
Име и презиме/Назив:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛ.КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	205.800,00
Уплатен дел MKD:	205.800,00
Вкупен влог MKD:	205.800,00
ЕМБГ/ЕМБС:	5976111
Име и презиме/Назив:	Друштво за трговија и услуги ГЛОБАЛ ПРОЕКТ МЕНАџМЕНТ КОНСАЛТИНГ ДООЕЛ Скопје
Адреса:	ВЕЉКО ВЛАХОВИЌ бр.22А-1/3 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	214.100,00
Уплатен дел MKD:	214.100,00
Вкупен влог MKD:	214.100,00

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	
Други дејности:	Надворешна трговија со прехранбени производи и непрехранбени производи Изведување на градежни работи во странство Посредување и застапување во меѓународниот промет на стоки и услуги Консигнациона продажба Реекспорт Деловни и менаџмент консултантски активности во меѓународниот промет

ОВЛАСТУВАЊА	
Управител	
ЕМБГ:	0103975450043
Име и презиме:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛЕВАР КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Овластувања:	Управител - Дипломиран инженер по заштита на животна средина

Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Ограничувања:	*
Овластено лице:	Управител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	contact@enviroresources.com.mk

Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружниот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Број: 0809-50/150120170065516

Датум и време: 25.10.2017 г. 10:47:06

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталиџе/СЗ лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Изготвил:

Овластено лице:

Број: 0809-50/150120170065516

Страна 1 од 1

Содржина

	Вовед	12
1.	Цели на Планскиот документ	14
1.1	Цели на заштита на животната средина	18
1.2	Специфични цели на Стратегиската оценка	20
1.3	Употребена методологија	23
1.4	Законодавна рамка	24
1.5	Институционална рамка	26
1.6	Содржина на Извештајот за Стратегиска оценка на животната средина	27
1.7	Резиме	28
2.	Преглед на планскиот документ	29
2.1	Основи на Планскиот документ	29
2.2	Плански опфат	30
2.2.1	Географска и геодетска местоположба	30
2.2.2	Намена на употреба на земјиштето	30
3.	Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.....	32
3.1	Сообраќајно поврзување	32
3.2	Водоснабдителна мрежа	33
3.3	Фекална и атмосферска канализација	34
3.4	Електроенергетска инфраструктура и ПТТ инсталација ...	35
4.	Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина	36
4.1	Карактеристики на просторот	36
4.1.1	Сообраќајна поврзаност	36
4.1.2	Релјефни услови, наклон и експозиција на теренот	37
4.1.3	Геолошки и геоморфолошки карактеристики	37
4.1.4	Сеизмолошки карактеристики на теренот.....	37
4.1.5	Хидротехничка структура	38
4.1.6	Климатски и микроклиматски услови	38
4.1.7	Население	39
4.1.8	Природно и културно наследство.....	39
4.2	Опис на сегашната состојба со животна средина во планскиот опфат	40
4.3	Сегашна состојба со животната средина во и околу планскиот опфат	46
5.	Состојба без имплементација на планскиот документ	48
6.	Алтернативи и чинители за избор на алтернатива	49
7.	Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина	50
8.	Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ	56
9.	План на мерки за мониторинг на животната средина	65
10.	Нетехничко резиме	67
11.	Прилози	76

Додаток	78
Користена литература	81

Вовед

Цел на изработката на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино (2018-2028) е да се создадат реални услови за уредување на просторот во лесна и загадувачка индустрија, согласно намената и комунално уредување, односно да се создадат услови за изградба на стопански комплекс, согласно Програмата на општина Желино.

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на влијанијата. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе.

Оцената на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина и здравјето на луѓето е постапка со која се проценуваат ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложените документи. Целта е можните ефекти да бидат земени во предвид во раната фаза на подготовката на документите вклучувајќи ги и промените на истите.

Цел на Стратегиската оценка е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Подготовката на планскиот документ ги дефинира и јасно ги утврдува основните, а со тек на време и реалните цели и правци во доменот на земјоделството, шумарството, енергетиката, индустријата, туризмот, управување со отпадот, управување со водите, просторното и урбанистичко планирање и користење на земјиштето, како и Националниот акционен план за животна средина и локалните акциони планови за животна средина кои ја налага потребата согласно член 65 од Законот за животна средина од спроведување на Стратегиската оценка на влијанието на животната средина на овие плански и програмски решенија и цели.

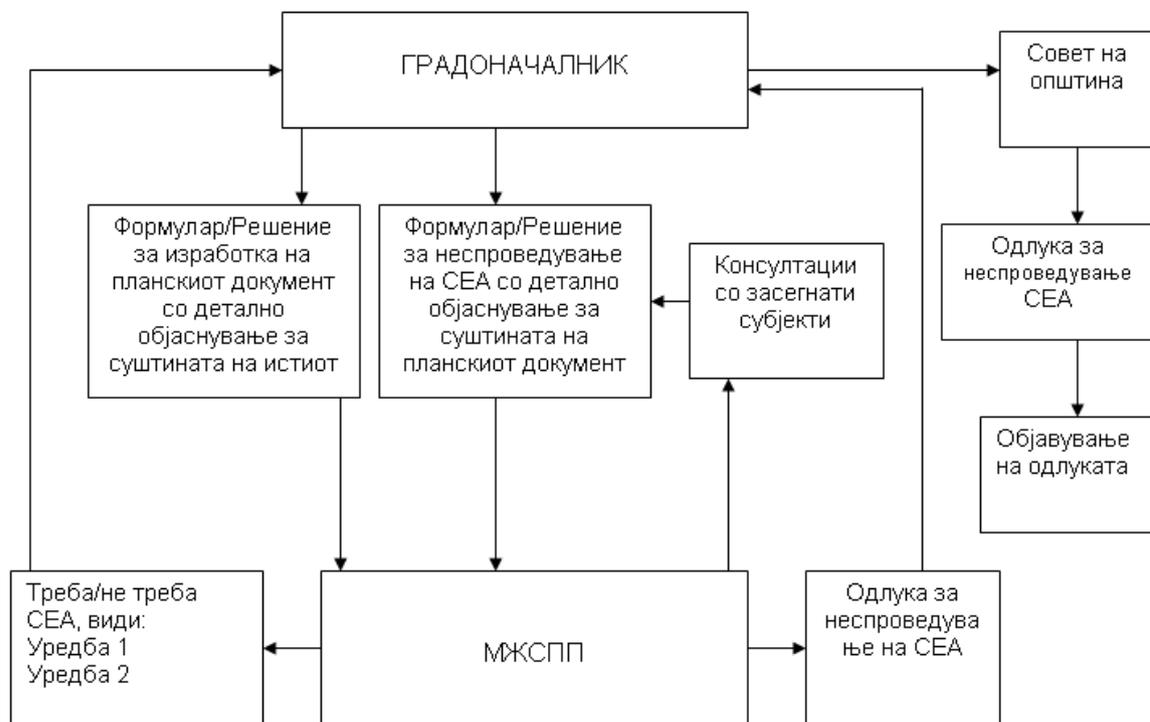
Стратегиската оценка на влијанието на животната средина се состои од неколку фази на планирање:

- проверка;
- определување на опфат;
- основни податоци на животната средина;
- оценка;
- подготовка на извештајот за животна средина;
- консултација со засегнатата јавност;
- прифаќање на стратегијата, планот или програмата и
- мониторинг.

При определување на обемот и деталноста на информациите во Извештајот за животна средина, општината е должна да побара мислење од органите кои се засегнати од планскиот документ. Исто така, според Архуската Конвенција и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11) член 8, општината е должна да го вклучи учеството на јавноста преку:

- ќе треба да се утврди динамиката и роковите што ќе бидат реални за ефикасно учество на засегнатата јавност;
- нацрт-правилата ќе треба да бидат јавно расположливи, и
- на јавноста ќе треба да и се овозможи да даде коментар.

Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го подготвува локалната управа (Screening)

Министерството за животна средина и просторно планирање јасно ги дефинира основните, а со време и остварливите цели и правци на развојот, особено во поглед на неопходните квалитативни структурни промени и за нив релевантни и адаптивни решенија и опции. Непосредната поврзаност и меѓусебната условеност помеѓу планскиот опфат и влијанието на животната средина наметнува едновремен, интегрален третман на просторот и дефинирање на долгорочна стратегија за уредување, опремување и користење на просторот и ефикасна заштита на животната средина, природата и културно-историското наследство во регионот.

Посебно внимание е посветено на карактеристиките на користење на земјиштето. Правната и административна рамка, која ги опфаќа

основните закони, стратешки планови и стандарди на животната средина, како и процедурите за Стратегиска оцена на животна средина обработени се во посебно поглавје од овој Извештај.

Анализата на алтернативите кои се опфатени со овој извештај укажува на потребата од неминовно спроведување на Стратегиската оцена на влијанието врз животната средина во процесот на планирање заради правилна и поефикасна избрана алтернатива. Очекуваните резултати врз животната средина, препораките и мерките за намалување на влијанијата, како и планот за мониторинг се прикажани и објаснети во посебни делови од овој Извештај.

1. Цели на Планскиот документ

Согласно Годишната Програма за изработка на урбанистички планови во општина Желино за 2018 година, општина Желино пристапи кон изработка и донесување на за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на м.в. Ѓуриште и Клисуре, КО Групчин, општина Желино (2018 - 2028). Целта на изработката на Урбанистичкиот план вон населено место е да се создадат услови за просторенекономски развој на овој планински предел за кој не постои планска документација освен за еден дел во рамките на планскиот опфат со површина од 0,47 ха, се издадени Услови за планирање на просторот за

При изработка на Урбанистичкиот план за вон населено место, се задолжува Општината да ја има предвид намената на просторот за кој се издадени Условите за планирање на просторот, со тех. бр. У06511. Со изработката на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино, ќе се создадат услови за уредување на просторот, согласно намената и комунално уредување.

Основ за изработка на предметниот УПВНМ се одредбите на член 13 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл.Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18), согласно кои урбанистички план вон населено место се донесува за плански опфат кој не е опфатен со генерален урбанистички план и со урбанистички план за село и согласно член 29 од Законот истиот се изработува во една фаза, односно како предлог на план. Планскиот опфат изнесува 9.69 ха.

Предлог УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино (2018-2028) е изготвен врз основа на:

- Извод од Просторен план на Република Македонија - Услови за планирање на просторот со тех.бр. У10018 од јули, 2018 година, изработени од Агенција за планирање на просторот и Решение за Услови за планирање на просторот издадено од Министерството за животна средина и просторно планирање бр. УП1-15-1219/2018 од 27.09.2018 година (дадени во прилог на урбанистичкиот план);
- Ажурирана геодетска подлога и теренско снимање од страна на овластени стручни лица;
- Увид на лице место од страна на стручни лица - изготвувачи на планот и податоци добиени од Сектор за урбанизам и управување со градежно земјиште при општина Желино.

Цел на изработката на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино е да се создадат реални услови за уредување на просторот во лесна и загадувачка индустрија, согласно намената и комунално уредување, односно да се создадат услови за изградба на стопански комплекс, согласно Програмата на општина Желино.

Овој УПВНМ целта ќе ја оствари со анализа на постојната состојба, преку анализата на постојните елементи карактеристични во просторот како и природните и создадени чинители во просторот, со помош на кои ќе се дефинира планскиот опфат во кој во иднина ќе се одвива урбаниот развој на центарот.

Границата на планскиот опфат на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино во графичкиот дел од планската документација е прикажана со линија која ги поврзува сите прекршни точки, кои може да се отчитаат на дигитализирана векторизирана подлога врз која се изработени графичките прилози. Предметниот плански опфат е со површина од 9,69 ха.

Границата на планскиот опфат почнува од најсеверната точка 23 ($x=7509829.09$, $y=4647985.84$), североисточно оди по границата на КП 353 се до најисточната точка 6 ($x=7510062.79$, $y=4647718.58$), скршнува и југоисточно продолжува по границите на КП 353, каде скршнува и јужно оди по границите на 371, па повторно поминува по границите на КП 353, и јужно продолжува да се движи по границите на КП 367, поминува низ КП 1513, КП 422 и доаѓа до најјужната точка најјужната точка 86 ($x=7509866.15$, $y=4647339.16$). Понатаму, во останатиот јужен дел оди по осовината на Регионалниот пат, каде скршнува и југозападно оди по граница на КП 365, КП 362, КП 353 и доаѓа до најзападната точка 56 ($x=7509657.63$, $y=4647712.45$) и северозападно оди по границите КП 353 се до најсеверната точка.

Пристапот е од планираната сообраќајница која се поврзува со Регионалниот пат Р1-1206 Клучка Матка (Врска со А2)-Групчин-Тетово-Боговиње-Врапчиште-Гостивар (врска со А2).

Во рамките на планскиот опфат за КП 367 има урбанистичко планска документација и постојна градба.

За подрачјето кое е предмет на анализа побарано е мислење од Управата за заштита на културно наследство и не е добиен одговор, па согласно на тоа констатирано е дека нема регистрирани недвижни споменици на културата.

На предметниот опфат во однос на водоводните и канализациони инсталации, јавното претпријатие за комунални дејности ЈКП Мирмбајтја нема доставено информации за нивни инсталации.

Согласно дописот од ЕВН КЕЦ Тетово бр. 14-1254/2 од 11.12.2018 година во опфатот на планот постојат електроенергетски инсталации кои што се во сопственост на ЕВН.

Согласно дописот бр. 07-791777 од 27.11.2018 година од Македонски Телоком АД Скопје во рамките на предметниот плански опфат не постојат подземни ТК инсталации.

Во рамките на планскиот опфат не постојат инсталации за јавно осветлување.

Согласно податоците од Просторниот план на РМ Изградениот крак Жидилово-Скопје е дел од меѓународниот транзитен гасоводен систем Русија-Романија-Бугарија-Македонија. Се планира во идниот период доизградба на гасоводната мрежа во Македонија и поврзување со мрежите на соседните држави што ќе овозможи зголемување на

сигурноста во снабдувањето на сите региони во Македонија но и урамнотежување на потрошувачката во текот на целата година.

Постојниот гасоводот завршува во Скопје каде што се изградени две главни мерно-регулациони станици: Скопје-север и Скопје-југ. Цо сегашната изграденост на гасоводот предметниот простор нема можност да се приклучи. Според планот на развој на гасоводниот систем планирано е да се изгради делница Скопје-Тетово со што ќе се создадат поволни услови за користење на гасот во овој регион. Трасата на овој магистрален гасовод нема да има конфликт со овој простор.

Согласно Просторниот план на Р.Македонија развојот на урбанистичкиот план вон населено место, подрачја треба да се насочат кон:

- Обезбедување на услови за ефикасно сообраќајно поврзување, планско уредување и екипирање на селските населби со елементи на комунална инфраструктура и неопходни функционални содржини;
- Порационална организација на населбите врз основа на дефинирање на специфичните развојни потреби;
- Стимулирање на целта за задржување на населението во матичната средина преку афирмација на најбитните аспекти на живеењето и стопанисувањето, компаративните погодности за развој и неопходна социјална и економска сигурност;
- Зголемување на нивото на економската и социјалната згриженост, со непосредно влијание врз зголемувањето на мотивираноста на селското население и истражување на траен интерес за опстанок во матичната средина, целосна афирмација на сите аспекти на живеење и стопанисување во руралната средина и создавање на неопходна економска и социјална сигурност;
- Запазување и афирмирање на културните и природните особености и вредности и квалитетот на животната средина;
- Создавање услови за непречено вршење на основните човекови активности (функции), обезбедување висок степен на заштита на животната средина и запазување на принципите на одржлив развој.

Табела со нумерички показатели за постојна намена на земјиштето:

ГЗ	Е1	Неизградено земјиште	Вкупно
4668	2062	90219	96949
4668	2062	90219	
Површина на плански опфат 9.69ha			

Табела со нумерички показатели за постојна намена на градбите:

Бр. на градба	Класа на намена	Површина на објект		Број на спратови	Состојба
		Површина под градба (м2)	Вкупно изградена површина (м2)		
1	Б2-Големи трговски единици	275	275	П	добра
Вкупно		275	275		

1.1 Цели на заштита на животната средина

Заштитата на животната средина подразбира множество на различни постапки и мерки кои го спречуваат загрозувањето на животната средина. Под заштита на животната средина се подразбира не само заштита на човекот туку и заштита на билната вегетација и животинскиот свет. Целите на заштитата на животната средина се заштита на здравјето на луѓето, квалитетот на екосистемите, заштита на растителниот и животинскиот свет и културни добра чиј творец е човекот, зачувување на рамнотежата и еколошката стабилност на природата, рационално и адекватно користење на природните ресурси.

Декларацијата за животната средина е донесена на Светската конференција на Обединетите држави во 1972 година. Стокхолмската конференција за човековата средина, одржана 1972 година ја разбудила свеста и го означила почетокот на еколошката ера и истовремено ја иницирала Париската конвенција на Претседатели на Држави и Влади на земјите од Европската економска заедница, одржана истата година. Во усвоената декларација како основна цел на еколошкиот развој се наведува смалување на ризикот во поглед на условите на живот, подобрување на квалитетот на живеење и да се во остварување на овие цели посебно внимание обрати на заштитата на животната средина. Според тоа, Европското законодавство кое го има усвоено Советот на Европските економски заедници се нагласи гаранцијата на правото на секој граѓанин на чиста и здрава животна средина.

Во текот на 1992 година во сила стапи Базелската Конвенција, чија што цел е смалување на супстанциите одредени како опасен отпад. Во Мај 2004 година стапи во сила и Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи, со кои ги дефинира 12 екстремно отровни органски загадувачи, барајќи нивна редукција или нивно целосно елиминирање.

Меѓународната правна заштита на животната средина се сведува во најголем дел на меѓународно - правна акција против загадувањето. Сепак, меѓународната регулатива во областа на животната средина сеуште не достигнала на ниво кој би овозможил мирен живот на сите живи суштества на нашата планета. Се донесуваат разни протоколи, конвенции, декларации и др.

Република Македонија, во рамките на евроинтеграциските процеси во животната средина има потпишано голем број на меѓународни конвенции, билатерални договори и протоколи и кои заедно со националните прописи ја сочинуваат правната рамка која го уредуваат управувањето со медиумите на животната средина. Во процесот на апроксимацијата на ЕУ законодавство од областа на животната средина преку транспонирање на ЕУ законодавството Република Македонија ги има донесено следните закони:

- Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18);
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);

- Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 192/15 и 39/16);
- Закон за управување и пакување и отпад од пакување („Сл. Весник на РМ” бр. 161/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 39/12, 163/13, 146/15 и 39/16);
- Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори („Сл. Весник на РМ” бр. 140/10, 47/11 и 148/11);
- Закон за електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11 и 6/12);
- Закон за заштита од бучавата во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
- Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 164/15 и 63/16) и др.

Процесот на усогласување со законодавството на ЕУ и во сегашно време е во тек, посебно во техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите. Листата на релевантни закони и релевантни ЕУ Директиви и меѓународни договори се дадени во точката 11 од овој Извештај.

Сите обврски што произлегуваат од овие законски и национални стратешки документи, беа анализирани и земени во предвид при дефинирање на основните цели за заштита на животната средина во планскиот опфат при изготвување на овој Извештај.

Како генерални цели утврдени по овие значајни основи се следните:

- Обезбедување на превентивни мерки на заштита на водните ресурси-подземните води од можните загадувачки емисии на материи од реализирање на планскиот опфат;
- Воспоставување на перманентен мониторинг на квалитетот на водата, почвата и воздухот;
- Збогатување на шумскиот фонд преку засадување на појас од соодветни дрвни растенија;
- Сочувување на постојниот биодиверзитет и елиминирање на можните контаминации на истиот и негово исчезнување;
- Воспоставување на перманентна соработка во следењето на состојбите во областа на квалитетот на водата, почвата и другите медиуми во животната средина од страна на локалните и Републичките здравствени институции од аспект на сочувување на здравјето на населението;
- Вклучување на јавноста во процесот на мониторирање на состојбите и донесување на одлуки за медиумите во животната средина;
- Воспоставување на база на податоци за состојбата во секој медиум во животната средина по принципот (движечка сила-притисок-состојба на животната средина-влијание-одговор) на локално и регионално ниво.

Во овој процес се предлага поцелосно имплементирање на горе наведените цели преку реализирање систем на предлог мерки за заштита, одбегнување, намалување, неутрализирање или компензација на

евентуалните влијанија од реализација на предвидените содржини согласно урбанистичкиот план. За таа цел во понатамошниот текст на содржината на овој документ се предлагаат:

- ⇒ Технички мерки кои треба да се превземат за време на спроведување на планот;
- ⇒ Препораки за подготвување, донесување и дополнување на плановите и програмите во рамките на спроведувањето на законските обврски во животната средина.

1.2 Специфични цели на Стратегиската оцена

Специфичните цели на Стратегиската оцена на животната средина се дефинирани согласно националната и меѓународна легислатива и се прикажани преку статусот на биолошка разновидност, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра, културното наследство и пределот:

- Заштита на животната средина со имплементација на планскиот документ;
- Подобрување на економските услови и зголемување на животниот стандард;
- Правилно управување со просторот заради одржување на постојаното ниво на флора;
- Обезбедување на заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади од аспект на појава на бучава;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на водата;
- Интегрално управување со отпадот и негова селекција за зачувување на почвата, а со тоа и минимизирање на отпадот;
- Минимизирање на појавите од несреќи и хаварии;
- Зачувување на културното наследство;
- Зачувување на карактеристиките на пределот и животната средина.

Планскиот опфат е усогласен со:

- Просторен план на РМ, 2004;
- Национална стратегија за одржлив развој, 2010-2030;
- Втор национален Еколошки Акционен План на РМ, 2006;
- Втор Национален извештај за климатски промени, 2008;
- Стратегија за управување со податоци за животната средина, 2005;
- Стратегија за развој на енергетиката во РМ;
- Стратегија за искористување на обновливите извори на енергија во Република Македонија до 2020 година;
- Национална стратегија за одржлив развој во РМ 2009-2030 година;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005.

Врска со други плански документи:

Просторен план на РМ

- Уважување на реалните фактори на развој;

- Превземање стимулативни мерки од страна на државните и други видови поддршка за програми на локалните заедници и стопанските актери;
- Воспоставување на пазарни принципи и формирање соодветна институционална рамка во која ќе можат да функционираат пазарните институции;
- Создавање на регионален диференциран амбиент за стопанисување со помош на соодветна политика.

Просторен план на регионот на заштитени зони на изворот Рашче

При дефинирање на границите на заштитните зони не се земени предвид административните граници на општините, границите на катастарските општини и урбаните опфати на населените места. Мерките за заштита во овој документ се изразени преку забрани, ограничувања и технички интервенции, а се унифицирани за секоја зона поодделно. На целиот простор на Прва заштитна зона се утврдува прв степен на заштита.

На просторот од Втората заштитна зона за спроведување на режимот на заштита, утврдени се три степени на заштита-втор, трет и четврт степен на заштита, согласно трите подкласи одделени со хидрогеолошката реонизација на теренот (практично незаштитена, делумно заштитена и заштитена збиена издан).

На територија на Третата заштитна зона не се спроведува режим на заштита, освен што се дефинира мониторинг според претходно утврдена програма.

Во сите заштитни зони на сливното подрачје на изворот Рашче се забранува изградба на хидротехнички објекти и постројки со кои може да се одземат водите од сливното подрачје, освен за водоснабдување на населбите од тоа подрачје.

Изворот Рашче кој се наоѓа на 17 км западно од Скопје е значаен за водоснабдување на градот Скопје и околните населби. Од вкупниот број на жители во градските и приградските населби (околу 549.000 жители), од градската водоводна мрежа, односно од изворот Рашче се водоснабдуваат 84%. Специфичната геолошка, геоморфолошка и хидрогеолошка структура во пределот на подрачјето што претставува зона на хранење на изворот Рашче, овозможува подземно акумулирање на карстен издан и создава природен феномен со особена вредност и општествено значење.

Врз основа на досегашните истражувања за хранењето на изворот Рашче определени се три заштитни зони:

- Прва зона која го зафаќа просторот на масивот Жеден, изворот Рашче со каптажите 1 и 2 и просторот ограничен со физичка ограда,
- Втора зона го зафаќа подрачјето на Долен Полог што е во непосредна врска со масивот Жеден,
- Трета зона - го опфаќа подрачјето на Горен Полог со дел од просторите на Мавровскиот хидросистем и подножјето на Шар Планина.

Со зонирањето утврдени се посебни режими на заштита за секоја зона, усогласено со хидрогеолошките, хидролошките и урбаноеколошките услови, а се однесуваат на:

- заштита на физичките, хемиските и бактериолошките својства на водата;
- заштита на природните вредности на земјиштето, водите, вегетацијата и воздухот;
- заштита на водните количества и нивниот природен режим на истекување.

Индустриското производство се очекува да биде застапено во сите општини и да остварува растеж кој ќе придонесе за зголемување на вработувањето, подобрување на условите за живеење на граѓаните на поширокиот простор на земјата.

Во однос на начинот на организирање на активностите и користење на земјиштето во првата заштитна зона мора да се даде акцент на заштитата на подземните води бидејќи нивниот квалитет е од витална важност заштита на квалитетот на водите на изворот Рашче. Планскиот опфат на стопанскиот комплекс се наоѓа во просторот на првата и третата заштитна зона на изворот Рашче.

Во првата заштитна зона се забранува:

- експлоатација на песок, чакал и камења од бреговите и коритата на природните водотеци и користење на земјиштето на начин и обем со кој ќе се загрозат природните вредности на земјиштето, квалитетот, количеството и режимот на површинските и подземните води;
- изградба на фарма за стока и живина;
- неконтролиран транспорт, складирање и користење на течности кои по својот состав се опасни за водоносните слоеви (нафта, нафтени деривати, токсични материи и др.);
- испуштање на непречистени отпадни води во водотеците и подземните води;
- испуштање или складирање на масла, токсични и радиоактивни материи;
- кампирање и друг вид на задржување на луѓе;
- депонирање на отпадни материи и смет.

Во третата заштитна зона (дефинирана како зона на хигиенско епидемиолошко следење) потребна е примена на пропишаните услови за испуштање на отпадни води во водотеците од II класа на местото на испуштање во непосредниот дел од сливот на реката Вардар низводно од Гостивар и условите за испуштање на отпадните води во отворените водотеци од I класа на местото на испуштање во сливовите на Мавровско Езеро, Горна Радика и сливот на реката Вардар спротиводно од Гостивар.

Национален еколошки акционен план

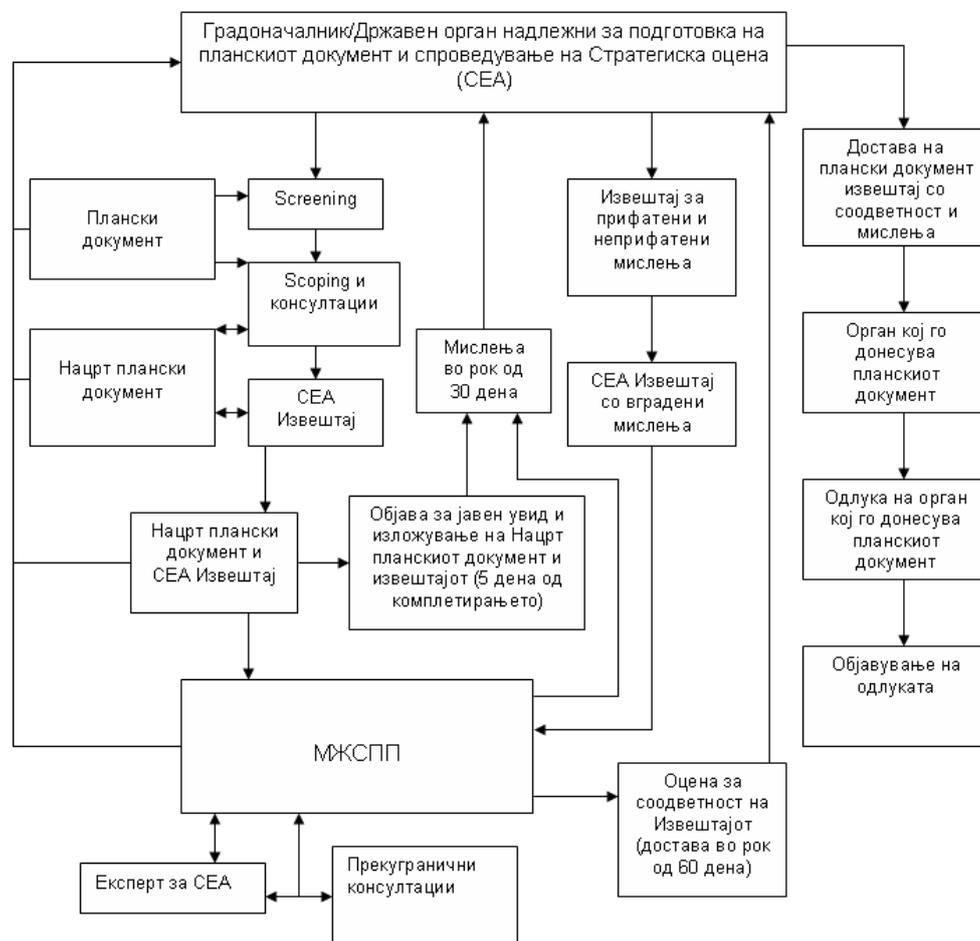
- Да се овозможи интегрирање на политиката за заштита на животна средина во останатите секторски политики;
- Да се поттикнат индустријата, давателите на услуги и другите субјекти во областа на животната средина кон поголема одговорност за заштитата на животната средина;

- Да се дадат насоки за еколошки одржлив пристап;
- Да се зголеми степенот на исполнување на обврските од регионалните и глобалните договори во областа на животната средина.

1.3 Употребена Методологија

При подготовката на Извештајот за стратегиска оцена се креираше методологија компатибилна на карактеристиките на просторот опфатен со планскиот документ, планската задача, достапните стратегии и документи.

Спроведување на постапка за оцена на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина (СЕА)

Постапно се превзедоа следните чекори:

- Се направи првичен увид на сегашните состојби во животната средина во анализираниот плански опфат, неговата околина и пошироко;
- Се оствари разговор со претставници на изготвувачот на планскиот документ и претставници од локалната самоуправа и се реализира разговор за целите на инвестиционите активности и содржини кои ќе бидат опфатени во просторот;

- Подетално се проучија содржините што се предвидени да се лоцираат во планскиот опфат, урбанистичкиот проект, намената и категоријата на земјиштето;
- Детално се разгледаа техничките решенија предвидени за реализација на проектната задача;
- Дефинирани се целите за заштита на животната средина утврдени во стратешките документи на локално, национално и меѓународно ниво;
- Се направи увид на постојната реализирана урбанистичка состојба на подрачјето дефинирано со планскиот опфат (бесправна градба, сообраќаен пристап и сл.);
- Согледување на можните негативни влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со планот;
- Надминување на негативните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со планот;
- Надминување на евентуалните влијанија или нивно ублажување и за таа цел предлагање на превентивни и корективни мерки;
- Предлагање на систем на перманентен мониторинг на состојбите;
- Вклучување и запознавање на сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот.

При изготвување на Извештајот користена е стручна литература од оваа област, ЕУ Директивите, национални стратешки документи, релевантната законска регулатива, меѓународни договори, просторни и урбанистички плански документи, катастарски скици и други документи релевантни за изработка на документот.

1.4 Законодавна рамка

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино е изработена согласно постојната законска регулатива во животната средина и природата во Република Македонија:

Закон за Животна средина

Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18).

Стратегиска оцена на животната средина

1. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 114/07);
2. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);

3. Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07 и 45/11);
4. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11);
5. Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Сл. Весник на РМ” бр. 122/11).

Заштита на природата

Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15 и 63/16).

Закон за квалитет на амбиентниот воздух

Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15).

Закон за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18).

Управување со отпадот

Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16).

Заштита од бучава

Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15).

Закон за вода

Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/2011, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16).

Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020)

Национален план за управување со отпад (2009-2015)

Закон за заштита и спасување

Закон за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14 и 146/15).

Просторно планирање

Просторен план на Република Македонија („Сл. Весник на РМ” бр. 39/04).

Закон за просторно и урбанистичко планирање

Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16 и 64/18).

Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

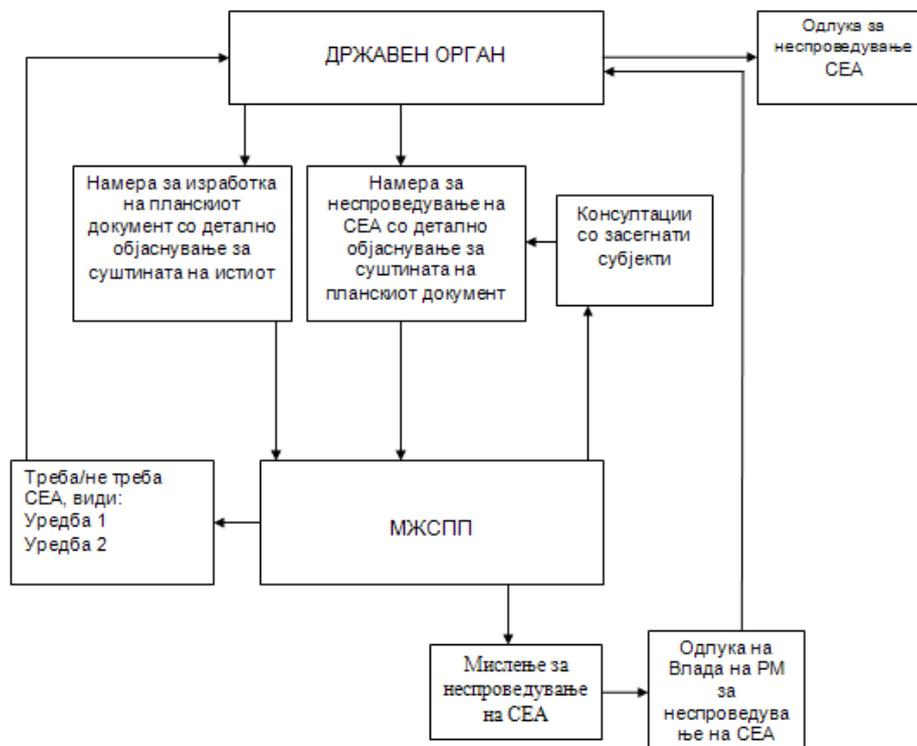
Правилник за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистички планови („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15).

1.5 Институционална рамка

Законот за органи на управата ги дефинира одговорностите на Министерството за животна средина и просторно планирање, како што следи:

- Подготовка на решение во оние случаи во кои не се согласува со одлуката за спроведување, односно неспроведување на СОВЖС или со определениот обем на СОВЖС во одлуката;
- Подготовка на решение за соодветноста на извештајот на СОВЖС за планскиот документ, и;
- Воспоставување и ажурирање на листата на експерти за СОВЖС.

Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го подготвуваат државни органи (Screening)

Органи на државната управа/единиците на локална самоуправа кои ги подготвуваат-усвојуваат планските документи имаат обврска за:

- Подготовка на извештајот за СОВЖС;

- Објавување на информации за отпочнувањето на подготвувањето на планските документи и за учество на јавноста во процесот на консултации;
- Објавување на информации за нацрт планскиот документ кој се подготвува и за предлог извештајот за СОВЖС;
- Подготовка на извештајот од консултацијата со јавноста врз основа на добиените коментари и мислења од јавните консултации;
- Комплетирање на извештајот за СОВЖС и на планските документи со добиени мислења и коментари, и
- Мониторинг на влијанијата од имплементацијата на планскиот документ и во случај на негативни ефекти и информирање на МЖСПП.

Министерството за надворешни работи е одговорно за спроведување на прекугранични консултации за СОВЖС во однос на доставување на известување до соседната држава која може да биде засегната од подготовката на планскиот документ или кога Република Македонија може да биде засегната од подготовка на плански документ во соседна држава.

Други министерства и државни институции со одредени надлежности на полето на заштита на животната средина се:

- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Министерство за транспорт и врски;
- Републички Завод за здравствена заштита;
- Министерство за здравство;
- Управа за хидрометеоролошки работи и
- Единиците на локалната самоуправа.

Постои и Парламентарна комисија за животна средина, која соработува со Министерството за животна средина и просторно планирање.

1.6 Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина

Спроведувањето на Стратегиската оцена на животната средина е интерактивен процес кој треба да се спроведе паралелно со развојот на планот или програмата. Стратегиската оцена на животната средина е процес за да се осигура дека значителен ефект врз животната средина што произлегуваат од политики, планови и програми се идентификуваат, оценуваат и намалуваат. Важен инструмент за да им се помогне во постигнување на одржлив развој и креирање на политиката е Стратегиската оцена на животната средина. Посебни бенефиции во Стратегиската оцена вклучуваат:

- Поддршка на одржливиот развој;
- Да се подобрат доказите како добра основа за стратешките одлуки;
- Да се консултираат сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот;

- Да се насочат на други процеси, како што се влијанието врз животната средина на оценките врз одделни развојни проекти.

Стратегиската оценка следејќи ги одредбите за содржината на овој Извештај, ги обработува следните содржини:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Проблеми од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите;
- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени во предвид за време на нивните подготовки;
- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;
- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;
- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во претходните точки.

1.7 Резиме

Врз основа на спроведената Стратегиска оценка на животната средина за УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино истиот може да се изработи и како таков е прифатлив за имплементација.

2. Преглед на Планскиот документ

2.1 Основи на Планскиот документ

Урбанистички план вон населено место за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на м.в. Ѓуриште и Клисуре, КО Групчин, општина Желино (2018-2028), се изработува врз основа на член 13, од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл.Весник на РМ“ бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18), Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и Правилникот за поблиската содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план за вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко-плански документации и архитектонско-урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработката на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15) и другата законска регулатива од областа на уредувањето на просторот и урбанистичкото планирање.

Синтезен план за УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на м.в. Ѓуриште и Клисуре, КО Групчин, општина Желино

Подрачјето на планскиот опфат претставува стопански комплекс оформен од 10 (десет) градежни парцели од кои 8 (осум) со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија и 2 (две) со намена Е2-Комунална супраструктура трафостаници.

Предметниот плански опфат е со површина од 9,69 ха.

За Урбанистичкиот план вон населено место дефиниран е плански период од 10 години, односно за овој УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на м.в. Гјуриште и Клисуре, КО Групчин, општина Желино, планскиот период е 2018-2028 година.

2.2 Плански опфат

2.2.1 Географска и геодетска местоположба

Просторот има посебни пејсажни вредности и претставува ридест терен.

Границата на планскиот опфат почнува од најсеверната точка 23 ($x=7509829.09$, $y=4647985.84$), североисточно оди по границата на КП 353 се до најисточната точка 6 ($x=7510062.79$, $y=4647718.58$), скршнува и југоисточно продолжува по границите на КП 353, каде скршнува и јужно оди по границите на 371, па повторно поминува по границите на КП 353, и јужно продолжува да се движи по границите на КП 367, поминува низ КП 1513, КП 422 и доаѓа до најјужната точка најјужната точка 86 ($x=7509866.15$, $y=4647339.16$). Понатаму, во останатиот јужен дел оди по осовината на Регионалниот пат, каде скршнува и југозападно оди по граница на КП 365, КП 362, КП 353 и доаѓа до најзападната точка 56 ($x=7509657.63$, $y=4647712.45$) и северозападно оди по границите КП 353 се до најсеверната точка.

2.2.2 Намена на употреба на земјиштето

Целиот плански опфат е организиран во 1 блок.

Во рамките на планскиот опфат, планирани се следните наменски употреби на градежното земјиште:

- Г2 - лесна и загадувачка индустрија,
- Е1 - комунална инфраструктура,
- Е2 - комунална супраструктура.

Урбанистички параметри за класата на намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија: максималната височина на градбите, максимален број на спратови, процент на изграденост на земјиштето, коефициент на искористеност на земјиштето, кота на нулта плоча, во рамките на планскиот опфат на УПВНМ, се дефинирани согласно член 53 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и тоа: максималната височина на градбите изнесува 9.00 метри, максимален број на спратови П+1, максимално дозволеният процент на изграденост на земјиштето од 60%. Коефициентот на искористеност на земјиштето е дефиниран во урбанистичките параметри за секоја градежна парцела поединечно но истиот не сме да биде повеќе од 1.5. Котата на

нулта плоча од 0,3-1,20 метри. Со основниот проект или со изработка на архитектонско - урбанистички проект во зависност од начинот на спроведување на УПВНМ и конфигурацијата на теренот ќе се определи точната кота на нултата плоча во границите од 0.3 до 1,2 м. Урбанистичките параметри за останатите наменски употреби на градежно земјиште ќе се определат со основниот проект или архитектонско урбанистичкиот проект, во зависност од класата на намена, проектните барања и големината на градежната парцела.

3. Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура

Улиците во основа се преземени од постојната состојба, со дефинирање на истите согласно стандардите и нормативите за урбанистичко планирање, додека новопланираните улици се поставени во зависност од теренските услови и можноста за обезбедување на пристап до градежните парцели.

Задоволување на потребите за вода во рамките на планскиот опфат ќе се врши преку постојната водоводна мрежа а за новопланираните класи на намени ќе се реализира нова водоводна мрежа согласно планираните водови во опфатот. Задоволување на потребите на електрика и телефонија во рамките на планскиот опфат ќе се врши преку постојните системи, водови и градби на инфраструктурата.

За прифаќање на отпадните води, до реализација на канализациска фекална и атмосферска инфраструктура на ниво на планскиот опфат на центарот, ќе се користат водонепропусни септички јами.

Во овој УПВНМ планските решенија за инфраструктурата: сообраќајниците, водоводната, канализационата, електричната и електронско-комуникациската инфраструктурна мрежа се планирани согласно постојната состојба и потребите за развој.

Покрај инфраструктурните водови се предвидува и простор за инфраструктурните градби, со предвидена соодветна намена Е2 - комунална супраструктура.

Доколку за реализацијата на одредени линиски инфраструктурни објекти не е утврдена трасата во овој УПВНМ, реализација на истите ќе биде преку изработка на проект за инфраструктура од член 52 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18).

3.1 Сообраќаен план

Планскиот опфат во југозападниот дел оди по осовината на Регионалниот пат Р1-1206 Клучка Матка (Врска со А2)-Групчин-Тетово-Боговиње-Врапчиште-Гостивар (врска со А2). Сообраќајниот концепт во основа е преземен од постојната состојба, при што постојните и новопланираните улици се дефинирани во согласност со теренските услови и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамките на планскиот опфат се планираат следните улици:

Регионален пат Р1-1206 со профил (2x3,0м коловоз = 6,0м);

Сервисна улица 1 со профил (7,0 м коловоз + 2x1,5м тротоар= 10,0 м);

Сервисна улица 2 со профил (7,0 м коловоз + 2x1,5м тротоар= 10,0 м);

Сервисна улица 3 со профил (7,0 м коловоз + 2x1,5м тротоар= 10,0 м);

Исклучувањето, односно приклучувањето од и во Р1206 од правец Скопје - Тетово се предвидува со ленти за исклучување, односно приклучување.

Планирано е потребниот број на паркинг места да се обезбеди во сопствената градежна парцела. Потребниот број на паркинг места и димензионирањето на истите ќе биде решено согласно со член 58 и член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Обезбедувањето на потребниот број на паркинг места во сопствена парцела ќе биде основен услов за изградба до максимално дозволената висина и површина на градбата.

Површината за паркирање со пристап на едно патничко моторно возило со 4+1 седишта треба да изнесува од 25 до 35 м².

Површината за паркирање со пристап на едно лесно товарно возило треба да изнесува од 53 до 72 м².

Површината за паркирање со пристап на едно тешко товарно возило или зглобен автобус треба да изнесува од 63 до 90 м².

Горе споменатите минимални димензии се применуваат за пресметување на потребниот број на паркинг места од член 59 од гореспоменатиот Правилник при спроведување на урбанистичките планови, кога се изработува проектна документација за градбите врз основа на која се издава одобрението за градба.

3.2 Водоснабдителна мрежа

Снабдување на објектите со вода за пиење, противпожарна вода и друго, ќе се врши со приклучување на постојната водоводна мрежа на с. Групчин која граничи со планскиот опфат на овој стопански комплекс.

Потреби од санитарна вода

За одредување на потребите за санитарна вода усвоена е норма од 15 м³/ден/ха.

Потребите од вода ќе изнесуваат:

$$Q'_{sr/den} = F \times Q_0 = 9,69 \text{ ха} \times 15 \text{ м}^3/\text{ден}/\text{ха} = 145,35 \text{ м}^3/\text{ден}$$

$$q''_{sr/den} = Q'_{sr/den} / 86400 = 145,35 / 86400 = 1,7 \text{ л}/\text{сек}$$

$$Q'_{max/den} = a_1 \times Q'_{sr/den} = 1,2 \times 145,35 = 174,42 \text{ м}^3/\text{ден}$$

$$q'_{max/den} = Q'_{max/den} / 86400 = 174,42 / 86400 = 2,2 \text{ л}/\text{сек}$$

$$q'_{max/cas} = a_2 \times q'_{max/den} = 1,4 \times 2,2 = 3,1 \text{ л}/\text{сек}$$

Потребен резервоарски простор

За непречено водоснабдување на зоната, односно за покривање на часовата нерамномерност во потрошувачката и обезбедување вода за противпожарна заштита потребно изградба на нова локација која ќе се определи при изработка на инфраструктурниот проект или основниот проект за водоводната мрежа.

Резервоарот треба да се изгради на повисока кота, што ќе се определи накнадно, во зависност од теренските услови.

Потребен резервоарски простор:

$$V = 20\% \times Q_{\text{max/den}} + Q_{\text{пожар}} = 20\% \times 174,42 + 2 \times 60 \times 60 \times 5 \times 2$$

$$V = 34,9 + 72 = 106,9 \text{ м}^3 \text{ усвоено } 150 \text{ м}^3$$

Усвоена е појава на еден пожар во времетраење од два часа со норма на гасење од 10 л/сек. („Сл. Весник на РМ” бр. 31/06). Примарната санитарна водоводна мрежа во зоната ќе биде гранкаста изведена од РЕ цевки со најмал дијаметар од НД 80 мм со што ќе се задоволат барањата за противпожараната заштита. На примарната мрежа ќе се изведат прилучоци за секој блок.

3.3 Фекална и атмосферска канализација

Во фекалната канализациона мрежа ќе се испуштаат санитарните отпадни води.

Примарната фекална канализациона мрежа во зоната предвидено е да биде изведена од цевки со минимален дијаметар од 250 мм. На канализационата мрежа ќе бидат изведени ревизиони и приклучни шахти и други објекти потребни за функционирање на канализационата мрежа.

До планираната пречистителна станица на отпадни води која се планира да биде во непосредна близина на реципиентот-постојниот регулиран канал за одведување на атмосферските води. Местоположбата на планираната пречистителна станица се планира во југоисточниот дел од планскиот опфат.

Задолжително е испитување пред испуштање на пречистените води, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот, дадени во Уредбата за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99) член 4.

Местоположбата на канализационите цевки е предвидена да биде по осовините на улици, тротоарите, со длабина која ќе овозможува нормално опслужување на корисниците, а и влевање на колекторите.

За трајно решение на проблемите со одводнувањето на фекални отпадни води треба да се изработи основен проект - за фек. канализациона мрежа, каде ќе се предложат соодветните технички решенија.

Одведувањето на атмосферските води од надворешните влијанија (снег, дожд и др.) е решено преку постојните системи-регулирани канали.

Со УПВНМ за изградба на стопански комплекс, се планира изведување на атмосферска канализациона мрежа преку целокупната површина, која ќе ја опфати целата површина. Водното количество со кое ќе се димензионира секој канал ќе зависи од припаднатата површина и коефициентот на истекување како и коефициентот на ретардација, во колку времето на истекување е поголемо од времето од усвоениот меродавен дожд, снег и др.

Регупирање на коритото на Водотеците

Низ стопанскиот комплекс не поминуваат реки за регулирање на нивните корита.

3.4 Електроенергетска инфраструктура и ПТТ инсталација

На основа добиените графички прилози и останати потребни параметри пристапено е кон изготвување на планиран развој на електроенергетски објекти и мрежи и телефонска мрежа за УПВНМ Ђ за стопански комплекс со површина на плански опфат од 9,69ха.

Планираната електроенергетска мрежа и инфраструктурните градби за оваа намена во однос на моќност и бројот на инфраструктурните градби се планирани во согласност со надлежната институција ЕВН-КЕЦ Тетово.

Во рамките на планскиот опфат нема постојни трафостаници па според потребите во планскиот опфат планирани се 2 трафостаници и ги задоволуваат потребите за електрична енергија.

Развојот и димензионирањето на телефонската мрежа треба да се определи за домувањето во станбени куќи според бројот на станбени единици комерцијални и деловни намени според бројот на вработените и површината на просторот. Телекомуникациските коридори за новата инфраструктура се планирани да се поставуваат во површините на тротоарите и пристапните улици со надоврзување на постоечката мрежа.

Приклучокот на сите телефонски претплатнички места ќе биде во најблиската автоматска дигитална централа.

Бројот на потребните линии ќе биде дефиниран во наредната фаза од планирање и истиот не е лимитирачки.

4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина

4.1 Карактеристики на просторот

Планскиот опфат се наоѓа во регионот на Тетово според номенклатурата на Просторниот План на РМ. Преку општински пат се обезбедува пристап до самата локација. Од тука со системот на стамбени, сервисни, собирни и магистрални улици овој локалитет е поврзан и со сообраќајната мрежа на град Тетово, а од тука со патните правци на магистралниот пат М4 кој оди во правец на север-југ, односно од Скопје преку Тетово и Гостивар до Охрид и Струга кон албанската граница, како и регионалниот пат Р405 кој води кон с. Вратница и граничниот премин кон Косово.

Местоположба на општина Желино во Република Македонија

4.1.1 Сообраќајна поврзаност

Геостратешката позиција на оваа општина се карактеризира со тоа што се наоѓа на раскрсница на меѓународните коридори за промет, како што се:

- Коридорот 8 (поминува низ Тетово) и
- Коридорот 10 (40 км одалеченост од Тетово).

4.1.2 Релјефни услови, наклон и експозиција на теренот

Општината Желино се наоѓа во северното подножје на планината Сува Гора, од десната страна на реката Вардар, на надморска височина од околу 500 м. Во најголем дел се протега во рамничарско подрачје. Соседни општини се Тетово, Теарце, Јегуновце, Брвеница и Боговиње.

4.1.3 Геолошки и геоморфолошки карактеристики

Почвите кои се застапени во поширокиот регион се алувијални и делувијални. Делувијалните почви под падините на Шар Планина се разликуваат од оние под Сува Гора и Жеден по однос на составот на материјалот и гранулометрискиот состав, поради што доаѓа до битни физички и хемиски разлики во својствата.

Полошката котлина со своите гранични делови кон долината на река Треска и Скопската котлина зафаќа површина од 1360 км² од кои 300 км² припаѓаат на Првата и Втората заштитна зона на изворот. Во овој просторен комплекс, изворот Рашче се наоѓа на западниот рабен дел на Скопската котлина која граничи со Полог по профилот на Жеденскиот масив. Должината на Полошката котлина изнесува околу 40 км, а просечната ширина околу 6,5 км. Најтесна е помеѓу селата Пирок и Радиовце (5,2 км) каде што се смета дека е граница меѓу Горен и Долен Полог. Котлината е најширока до Јегуновце, со просечна ширина од 6,5 до 7 км.

Планината Жеден претставува осамен масив со правец на протегање ЈЗ-СИ. На северо-запад масивот е отсечен со Полошката депресија, а на северо-исток со Дервенската клисура, додека на исток и југо-запад се наоѓаат Скопската котлина и Групчинските ридови, потоа долината на река Фуш и падините на планината Осој. Основна карактеристика на Жеденскиот масив е појавата на мошне добро развиени облици на карстот. Во тој контекст се регистрирани бројни вртачи со разновидни димензии и форми и истите се јавуваат во групи или низови. Основата на теренот е мошне испукана со развиени системи на карстни канали и каверни што условува висока апсорпција на врнежите, заради што отсутствуваат шкрапите како површински облици. Во деловите кон Долен Полог на повеќе места се констатирани понори, а најкарактеристични се во атарот на село Раотинце. Од досегашните проучувања се цени дека најголема пештера е Дона Дука која се наоѓа во близина на селото Рашче и истата е со мошне комплексна структура, при што се констатирани повеќе галерии во различни нивоа.

4.1.4 Сеизмолошки карактеристики на теренот

Сеизмичноста во Тетово, а со тоа и во овој дел се базира на пресметки кои пак се базираат на многубројни набљудувања и сравнувања на податоци и покажуваат големо совпаѓање меѓу набљудувањето и пресметаните резултати.

На територијата на подрачје на општината се очекуваат земјотреси со интензитет од 9 степени според МЦС скала.

4.1.5 Хидротехничка структура

Основна хидрографска мрежа на Полошката котлина ја претставува реката Вардар со своите притоки. Големината на неговиот слив изнесува 1570 км² до водомерната станица Рашче. Горниот тек на реката Вардар, од изворот Вруток низ Полошкото Поле до Беловишка река има должина од 63,5 км, од Беловишка река до изворот Рашче во должина 21,5 км тече низ Дервенската клисура. Формираната мрежа од притоки е изразито развиена на левата страна, додека десната страна е послабо развиена.

Вардар извира од силното и постојано карстно врело Вруток на 683,5 мнв со издашност од 1,00 м³/сек. Низ Полошко Поле леви притоки се: Дуфска река, Јеловинска река, Врапчишка, Маздрача, Боговињска, Каменичка, Палчишка, Пена, Поројска (Џепчишка река), Лешочка, Бистрица, Габровница, Одринска, Беловишка, Вратничка и Радушка река. Поголема десна притока е реката Лакавица.

Најголема лева притока на р. Вардар е реката Пена со должина од 29,7 км и сливна површина од 192 км². Поважни притоки на Пена се: Кривошијска, Лешничка, Чепеновска, Скакалска, Карниколска, Бродечка и др.

Помеѓу Полошката и Скопската котлина се наоѓа Дервенската клисура низ која реката Вардар во остар лак свртува во правец кон исток и југоисток. Во оваа тесна и длабока клисура, главно од левата страна дотечуваат помали поројни водотеци, меѓу кои најголема е Радушка река. Средниот пад во клисурата на Вардар изнесува 4%. Излегувајќи од клисурата и влегувајќи во Скопската котлина, Вардар непосредно ја сече својата фосилна делта наталожен во делувииумот при вливот во Скопско Езеро.

Селото Желино, општина Желино, се наоѓа во водостопанското подрачје (ВП) Полог кое го опфаќа сливот на реката Вардар, од изворишниот дел до водомерниот профил Радуша. На ВП Полог припаѓа и сливот на реката Горна Радика со притоците зафатени со хидроенергетскиот систем Маврово.

Во сливот на р. Вардар (од изворот до вливот на р. Пчиња, без р. Треска) регистрирани се 19 извори од кои најзначаен е изворот Рашче со штедрост $Q_{\text{ср}}/\text{год}=4,15 \text{ м}^3/\text{с}$. Од изворот Рашче се водоснабдува градот Скопје и приградските населби во регионот.

4.1.6 Климатски и микроклиматски услови на регионот

Карактеристиките на микроклимата за овој опфат се исти како и за целиот регион, односно климата е умерено континентална со просечна годишна температура од 11°C. Просечната влажност се зголемува на 82,5%, додека во летните месеци се намалува на 62,4%. Магли се јавуваат кон крајот на есента, а во зимскиот период во февруари и март.

Ветровите во пролет се најчести. Постојните ветрови дуваат најчесто од северен правец со чистина 512%. Локалните ветрови дуваат од Шар Планина со помал интензитет. Силината на ветровите изнесува 5,5 според Босфор. Просечна годишна брзина на северниот ветер изнесува 2,1

м/сек. Максималната брзина е во април 201% со средна брзина од 3,4 м/сек во јули и декември со средна брзина од 1,5 м/сек.

4.1.7 Население

Човекот со своите активности отсекогаш влијаел на промените во природата и врз состојбите во животната средина. Во сегашниот момент интензитетот на влијанието на антропогениот фактор станува сè поактуелен, а во одредени средини и алармантен. Динамичниот развој на науката, техниката и технологијата, високиот напредок на автоматизацијата, стопанскиот развој, особено индустријализацијата и неконтролираниот урбан развој доведоа до енормно експлоатирање на природните ресурси, невнимателен однос спрема природата, загрозување, па дури и уништување на некои растителни и животински видови. Недоволното познавање и непоседување на еколошката етика, условија длабоки промени во екосистемите на нашата планета.

Во вакви услови човекот е единствениот фактор кој може да делува позитивно за надминување на овие состојби во животната средина. Човекот со своите активности, здружен во меѓународни рамки, зачекори сериозно во мобилизирање на сите сили, за подобрување на состојбите и унапредување на квалитетот на живеење во човековата природна средина. Бројноста на населението со сите квалитативни белези е најважната компонента на животната средина. Старосната и економската структура ја детерминираат демографската рамка на трудовите ресурси во стопанството на Општината, со сите позитивни и негативни влијанија врз животната средина.

Според податоците од Пописот на населението, домаќинствата и становите спроведен во 2002 година, во општината Желино регистрирани се вкупно 24.390 жители.

Бројноста и динамиката на населението во општината се условени од бројни фактори: миграционите движења, традицијата, социо-економските и други услови.

4.1.8 Природно и културно наследство

Природните услови во општина Желино, геолошката градба, релјефната структура, климата, хидрографијата, педолошкиот состав, овозможуваат богато разнообразие на растителниот и животински свет.

Заштитата на природното наследство во Р. Македонија се заснова непосредно на Уставот, на Законот за заштита на природните реткости, на Законот за заштита и унапредување на животната средина и природата, на Законот за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро и Законот за заштита на националните паркови, како и со други закони и подзаконски акти кои ја регулираат оваа област. Вредностите на биодиверзитетот се презентираат низ мрежа на заштитени подрачја со утврден режим на користење и заштита.

Согласно Законот за заштита на природните реткости од 1973 година се одредуваат заштитните групи со соодветниот режим на заштита и тоа:

- општи природни резервати - (националните паркови, строги природни резервати, научно-истражувачки природни резервати, предели со посебни природни карактеристики, карактеристични пејзажи);
- посебни природни резервати;
- одделни растителни и животински видови надвор од природните резервати;
- споменици на природата;
- меморијални споменици на природата.

Најголеми штети за шумите претставуваат пожарите. Најчести причини за пожарите се долготрајните суши проследени со високи температури. Пожарите во 90% случаи се последица на директното или индиректното влијание на човекот.

Во општината присутен е разновиден животински свет распространет по целата нејзина територија. Заштитата на биодиверзитетот на зоолошката компонента не е на задоволително ниво заради неумерената експлоатација на одредени видови, што резултира и со опаѓање на нивната бројност.

Во однос на заштитата на природното наследство во општината како препорака може да се наведат следните активности:

- ⇒ Изработка на Програма за утврдување и зачувување на еколошките вредности, функции и биолошкиот диверзитет во областа на шумските појаси и рекреативните простори;
- ⇒ Програма за рационална употреба на природните богатства во корист на природата, локалните стопанства и идните генерации;
- ⇒ Програма за утврдување на културните вредности (споменици, традиционални населби и активности на луѓето) во функција на одржливо управување со природните богатства.

На подрачјето на катастарската општина која е предмет на анализа има регистрирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат): Мост на река Вардар, Желино, турски период.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија на просторот кој е предмет на разработка на Урбанистички план за вон населено место за изградба на стопански комплекс со основна класа на намена Г2-лесна и незагадувачка индустрија, КО Групчин, општина Желино, нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

На подрачјето на катастарската општина кое е предмет на анализа нема евидентирани и регистрирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат).

4.2 Опис на сегашната состојба со животната средина во планскиот опфат

Основен предуслов за идентификација на проблемите со животната средина и поставување на стратешки цели за надминување и унапредување на истите е идентификацијата и оцената на сегашната состојба со медиуми на животната средина (воздух, вода, отпад, почва, биодиверзитет, бучава), како и со користењето на земјиштето и природните ресурси во општината.

Со оглед на тоа што во планираниот простор до сега не се вршени мерења, следења и истражувања на основните витални компоненти воздухот, водата, тлото, бучавата и тврдиот отпадок, пореметувањата во екосистемот во целост не можат да се откријат, а оценката за состојбите произлегува исклучиво од дејствувањето на човекот и неговите активности во овој простор.

Воздух

Главен извор на загадување општо е индустријата која во екосистемот емитува, гасови, пареи, чад, магла, прашина и аеросоли. Загадувањето на воздухот најповеќе е резултат на преработка на сулфидни концентрации на обоени метали, како и на согорување на кокс и други карбофилни горива во индустријата и домаќинствата.

На загадувањата на воздухот многу влијае топографијата на теренот, висината на индустриските оџаци и атмосферските услови. Најкритично загадување е во услови на отсуство на хоризонтално и вертикално струење на воздухот, особено кога е истото проследено со температурни инверзии.

Најрационален и ефикасен начин за заштита на животната средина од штетните влијанија врз воздухот е превентивното делување и спречување на продукција на штетни емисии во самите извори на нивно создавање. Квалитетот на воздухот најмногу го нарушува присуството на гасови, прадини и други штетни материи кои негативно влијаат врз здравјето на луѓето, екосистемот и природните создадени вредности.

Една од мерките за реализација на превентивниот пристап во заштитата на воздухот е обезбедување на солидно согорување во огништата на разните горивни инсталации и добра карбурација на горивата во моторите со внатрешно согорување.

Исто така, значајни мерки кои придонесуваат за надминување на проблемот со загадување на воздухот се:

- зголемување на површините со зелени насади и дрвореди;
- подобрување на коефициентот помеѓу изградените и слободните површини;
- подигање зелени појаси околу индустриските зони, производните капацитети, резервоарите за вода и др.

Емисијата на загадувачките материи во воздухот на анализираното подрачје се должи на отпадните гасови од индустриското производство (помали индустриски погони) и сообраќајот. ХЕК Југохром претставува најголем загадувач на воздухот во регионот на Полог кој во овој момент не функционира. Помалите индустриски погони исто така придонесуваат кон загадувањето на воздухот. Тука не се врши мониторинг на емисиите, така што не може со сигурност да се издвојат одделни извори на загадување со концентрации на штетни материи над МДК. Се претпоставува дека поголемиот број на погони што користат фосилни горива за загревање на објектите и во технолошкиот процес придонесуваат кон загадувањето на воздухот во регионот (прехранбената индустрија-пекарите во Теарце, Нераште, Јегуновце, индустријата за градежни материјали).

Вода

Вкупната количина на отпадна вода што се испушта, без било каков претходен третман за пречистување предизвикува загадување на површинските и подземните води кои со влевањето во реката Вардар ги загадува и нејзините води.

Жителите од населените места отпадната вода ја исфрлаат во септички јами или во отворени канали со што ги загрозуваат подземните и истечни води.

Сервисите кои во работењето користат разни масла и други штетни супстанции може да претставуваат сериозен загадувач на водите.

Негативните влијанија на отпадните води во најголем дел се рефлектираат на квалитетот на водата на реципиентите, потоа на подземните води, почвите, здравјето на луѓето и живиот свет во коритата на реките. Загадената вода од реките која се користи за наводнување на земјоделските површини ги загадуваат и земјоделските култури преку кои индиректно се пренесуваат штетните материи во храната, а со тоа предизвикуваат зарази и други заболувања кај луѓето.

Непрочистените отпадни води што се испуштаат во реките вршат загадување на водата, но и на подземните води кои се наоѓаат во близина на загадените реки. Користењето на подземните води за пиење или наводнување, директно влијае врз здравјето на луѓето и загадување на земјоделските култури.

Со оглед на постоењето на извори и подземни води на ова подрачје, постои латентна опасност од нивно загадување, заради што се препорачува воспоставување мониторинг на водите.

За загадување на подземните води на подрачјето на заштитените зони подеднакво влијаат населбите во подножјето на Шара, како и оние на западниот и југозападниот обод на планината Жеден. Опасноста од загадување на подземните води од населбите во подножјето на Шара произлегува од нивната релативно густа населеност, постоењето на повеќе индустриски погони (за кои не се спроведува мониторинг и не можат да се одделат најзначајните загадувачи), големиот број на неуредени депонии и високите фреквенции на сообраќај по регионалниот пат Тетово-Јажинце. Значењето на населбите на контактот меѓу Долен Полог и Жеден за квалитетот на подземните води произлегува положбата на оваа зона во однос на комуницирањето, односно прелевањето на полошката во Жеденска издан и од застапеноста на сточарството. Населбите во Првата заштитна зона-Радушa, Рашче и Бојане имаат делумно реализиран канализационен систем заокручен со пречистителна станица, но заради недовршеноста на системите и функционалните проблеми кај станиците, овие населби и натаму остануваат потенцијална опасност за квалитетот на водите на изворот. Населбите во подножјето на Шара-Рогачево и Јажинце за водоснабдување зафаќаат површински води, врз чиј квалитет влијае несоодветното депонирање на цврстиот отпад во коритото на водотекот, така што квалитетот на овие изворници е перманентно бактериолошко-хемиски неисправен.

Бидејќи не постои континуирано систематско следење на квалитативните својства на подземните води, не може да се зборува за состојбите со нивниот квалитет. Подрачјето во непосредната близина на

погонот и депонијата на ХЕК Југохром е покриено со доволен број истражни дупнатини и единствено за ова подрачје се имаат сознанија за параметри што го одразуваат квалитетот на подземните води, со акцент на концентрациите на хром. Останатиот простор што гравитира на изворот (Полог, подножјето на Шара и Жеден) не е покриен со доволен број на мерни места за континуиран мониторинг на подземните води. При мерењата за исправноста на водата од изворниците за водоснабдување на населението на Долен Полог забележани се отстапувања од пропишаниот квалитет во однос на хемиско-бактериолошките својства што зборува за загаденоста на делови од фреатската издан во полето. Се забележува перманентна бактериолошко-хемиска неисправност на примероците што се земаат во две области: покрај регионалниот пат Желино-Јегуновце, во селата Палатица, Озормиште, Шемшево и западно од патот во Требош и во осамената, но релативно голема населба Нераште. Се смета дека загадувањето на подземните води на ова подрачје потекнува пред се од високата концентрација на население, начинот на одведување на отпадните води со септици, а не може со сигурност да се определи степеноет на штетното влијание од земјоделието, депонирањето на отпадот, бензиските пумпи и сообраќајот (поради непостоење на организиран мониторинг). Состојбите со квалитетот на површинските (пред се на реката Вардар) и подземните води имаат директно влијание врз натамошниот квалитет на водите на изворот Рашче, така што прашање на време е во кој момент зголемувањето на населението, територијалната експанзија на населбите, изградбата на индустриски погони и сточарски фарми, без соодветно комунално опремување, ќе предизвика посериозни последици.

Отпад

Човекот со својата активност продуцира големи количини на цврст отпад. Со процесот на индустријализацијата, урбанизацијата и зголемување на стандардот на живеење, овие количини покажуваат тренд на пораст. Комуналниот и технолошкиот-неопасен отпад е во корелација со развојот на општината. Поголем дел од комуналниот отпад се создава од човекот и терцијарните дејности (трговија, угостителство и туризам), а технолошкиот-неопасен отпад се продуцира од производните дејности. За општина Желино со оглед на стопанската структура, значајно влијание врз количината на цврстиот отпад покрај индустријата имаат земјоделието и сточарството. Управувањето со цврстиот отпад е во надлежност на ЈП од општината кој го собира сметот, го транспортира и депонира на одреден простор (депонија).

На пошироката територија не постои уредена депонија. Отпадот од општина Желино претходно се депонираше на депонијата „Дрисла“ во близина на Скопје, која е единствена во Република Македонија која ги задоволува минималните стандарди, а денеска се депонира во привремената новоизградена депонија за неопасен отпад „Русино“ во село Бањица, општина Гостивар, каде се депонира и инертниот отпад. Одлагањето на сметот е неорганизирано, без одреден редослед, селектирање и прекривање. Не постои ограда за заштита од ширење на дел од сметот по околните ниви и спречување на пристап на животните

кои се хранат со отпадоците од депонијата. Ваквиот начин на депонирање претставува опасност за појава на инфективни заболувања кај луѓето. Просторот е деградиран, неуреден, се шират непријатни миризби, во ветровито време полесниот отпад се пренесува и во околниот простор, чести се појавите на самозапалување на сметот и ширење на чад, прашина и други честички, се предизвикува деградација на почвата, земјоделските насади и амбиенталниот хибитус на природата. Се превземаат парцијални активности за отварање на регионална депонија во овој регион.

Во другите населени места (руралните подрачја) не постои организирано собирање на отпадот. Тој се фрла на неуредени диви депонии кои ги има во голем број особено по течението на реката Вардар. Овие депонии го деградираат просторот, ја загадуваат почвата и подземните води и претставуваат потенцијален ризик по здравјето на луѓето.

Индустрискиот отпад без претходен третман се исфрла на депонија или на диви депонии во близина на стопанските објекти.

Медицинскиот отпад како дел од опасниот отпад настанува во здравствените институции од стационарен и амбулантски тип и се ифрла на депонија.

Ветеринарниот отпад го сочинуваат угинати животни (кучиња, овци, коњи, свињи, живина и др.) и остатоци од кланиците. Со оглед дека не постои посебен третман за нивна обработка или уништување, голем дел од неискористените органски материи завршува во неуредените депонии од каде се зголемува ризикот за ширење на разни зарази со расфрлањето во животната средина преку животните кои се хранат со овој отпад.

Големи количини на цврст органски отпад се создава од сточарското производство, на фармите за говеда, овци, кози, свињи и на живинарските фарми. Се препорачува акција за нивно организирано собирање и преработка.

Исто така, во општината не е решен проблемот со депонирање на градежниот инертен цврст отпад, кој во сегашни услови се депонира на повеќе диви депонии во непосредна близина на урбаниот опфат. Се предлага да се изнајде соодветна локација за депонирање на овој вид отпад.

Несоодветниот начин на управување со сите видови на цврст отпад негативно влијае врз квалитетот на воздухот, почвата, водите, растителниот и животинскиот свет, а со тоа и врз здравјето на човекот.

Честа е појавата на самозапалување на дивите депонии од кои се шири чад со непријатна миризба, летаат честички од согорениот материјал, се ослободуваат штетни гасови со негативно дејство врз атмосферата и здравјето на луѓето.

Процедувањето на штетни материи во почвените слоеви трајно ја загадуваат почвата, а истовремено овие исцедоци ги загрозуваат подземните води и особено ги загадуваат водотеците и го загрозуваат како живиот свет во водите, така индиректно и здравјето на човекот.

Депонирањето на отпадот на неуредени површини го деградира просторот, ја уништува вегетацијата и доколку се наоѓа покрај речните брегови влијае и врз зголемување на ерозивните појави.

Треба да се нагласи и проблемот со јавната свест за складирање на отпадот во соодветно за таа намена поставени канти, кеси или контејнери.

Потребно е да се предложат мерки и акции за разрешување на оваа несакана и штетна по околината појава.

Јавното комунално претпријатие е должно да го дефинира складирањето и да го организира одведувањето на сметот согласно технологијата која ќе биде утврдена.

Сметот што се создава во здравствените и други слични организации што има третман на специјални отпадоци што можат да предизвикаат штетни последици по животот и здравјето на луѓето, како и на почвата, воздухот и водата, треба претходно да биде неутрализиран. Специјалните отпадоци што не можат да се неутрализираат не смеат да се изнесуваат и депонираат на депонијата.

Покрај отпадот што се генерира од домаќинствата во голема мерка инертниот отпад и градежниот шут претставува елемент на деградација на животната средина. Карактерот на овој отпад дозволува тој да биде депониран на овој чувствителен простор, но тоа задолжително ќе треба да се одвива на одредени уредени простори. Проценките се извршени со цел за организација на систем за управување со цврстиот отпад на ниво на Првата и Втората заштитна зона, од причина што на територијата на Републиката овој простор е најгусто оптоварен со диви депонии, заради слободното одлагање на отпадот од населените места лонгитудинално наслонети на главните патни правци по ободот на Жеден (Прва зона) и на регионалниот пат Тетово-Јажинце (Втора зона). Истакнувањето на проблемот со овој начин на депонирање во чувствителниот простор на заштитените зони треба да се разбере како императив за превземање енергични активности за негово надминување.

Растителен и животински свет

Квалитетот на почвите претставува основен предуслов за остварување на одржливиот развој. Современите процеси на урбанизација и особено користењето на земјиштето за стопански цели најдиректно влијае врз интензитетот на користење на земјиштето и промената на неговиот квалитет. Постојат многу причинители кои предизвикуваат оштетување и загрозување на земјиштето: загадените отпадни води, исталожените честици од воздухот (тешки метали и сл.), ерозијата, нерационалното користење на хемиски средства во земјоделството, сообраќајниците, депониите, урбаните и руралните населби, добиточните фарми со несоодветна изградба на помошни објекти, викенд населбите, инфраструктурните системи и др.

Почвено-климатските карактеристики имаат поволно влијание за одгледување на сите полјоделски култури - житни, индустриски, градинарски и фуражни. Користењето на земјиштето за земјоделски цели го зголемува ризикот за негова девастација. Разорување на квалитетот на почвениот слој се јавува под влијание на поголемата и неконтролирана употреба на агрохемиски средства. Користењето на арско и вештачко ѓубре и пестициди се одвива без соодветна контрола. Некои пестициди имаат висока токсичност со голем ризик по здравјето на човекот и негативни влијанија врз растенијата, животните и екосистемот.

За да се спречат негативните последици од примената на хемиските препарати и вештачките ѓубрива во земјоделието, неопходно е да се

намалат количините на оптималното ниво и едновременно нивно супституирање со воведување и примена на биопестициди и органски ѓубрива со кои се обезбедува продукција на здрави и еколошки чисти производи.

Биопестицидите претставуваат живи организми, микроорганизми или производи на нивните животни процеси. Хигиенските предности од употреба на биопестицидите се:

- отсуство на негативни ефекти врз флората и фауната,
- отсуство на загадување на животната средина,
- отсуство на резидуи (остатоци) во хранливите продукти,
- нерегистрирана отпорност кон нив.

За заштита на природните вредности се препорачува:

- Целосна заштита на флората и фауната и насочено користење на природните потенцијали во склад со еколошките услови;
- Определување на тампон зони околу заштитените објекти;
- Обезбедување на заштита на природните предели и амбиенти во опкружувањето;
- При санација на еколошки загрозените подрачја да се промовираат биолошки мерки за зголемување на стабилноста на екосистемите.

Бучава

Проблемот на бучава на ова подрачје досега не е анализиран и истражуван. Во овој регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето.

Бучавата произлегува од урбаните активности и тоа:

- Сообраќај;
- Производни и деловни процеси;
- Бучава од ентериерно потекло (стамбени згради, трговско деловни центри и сл).

4.3. Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Проблемите со генерирање на отпадот се разгледуваат како влијание врз површинските и подземните води, влијание на загадувањето на почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и создавањето на стакленички гасови (климатски промени).

Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат (Елементи на СОЖС)					
Води	Воздух	Отпад	Климатски фактори	Население	Материјални добра

Врз основа на евидентирање на најосетливите елементи на животната средина во планскиот опфат кои се нарекуваат и елементи на Стратегиска оцена на животната средина (Елементи на СОЖС) се

воспоставуваат цели на стратегиска оцена на животна средина (Цели на СОЖС) и се дефинирани можни индикатори за секоја цел.

Во процесот на Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина важно е да се види како, на кој начин, со која јачина и интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС со цел да се предвидат мерки за спречување на влијанијата и да се предложи соодветен план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС.

На следната табела се прикажани сегашните проблеми со елементите на животната средина:

Елементи на Стратегиската оцена на животна средина	Проблем	Релевантно опфтен проблем
Воздух	Нарушен квалитет на воздухот од дрва како агенс за затоплување, зголемен сообраќај	x
	Неадекватна здравствена заштита на населението	x
Вода	Ниска јавна свест	x
	Нецелосен мониторинг за квалитетот и квантитетот на површинските, подземните и отпадните води	x
Отпад	Постоење на диви депонии	x
Почва	Нарушен квалитет на почвата како резултат на постоење на септички јами, односно не третирање на отпадните води	x
	Диви депонии на територијата	x
Предел	Узурпација и деградација на просторот, односно неконтролиран урбан развој на населените места	x
Население	Ниска еколошка свест кај граѓаните во општината	x
	Невработеност	x
Климатски фактори	Користење на огревно дрво за затоплување	x
	Не користење на обновливи извори на енергија	x

Сегашните проблеми со елементите на животната средина

5. Состојба без имплементација на планскиот документ

За значењето на реализација на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино треба да се земе во предвид и сегашната состојба со најосетливите елементи на животната средина на планскиот опфат.

Исто така, се разгледува опцијата без да се спроведе планската активност, односно работите да останат во првобитната положба.

Во конкретниов случај, доколку УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино не се спроведе се очекуваат следниве последици:

- Непланско искористување на просторот;
- Појава на некомпатибилни дејности;
- Земјиштето и понатаму ќе остане земјиште со помала економска вредност;
- Неконтролирана изградба на бесправни објекти;
- Нарушување на квалитетот на медиумите во животната средина;
- Интензивно загадување со отпадни материи (цврст, комунален и други видови отпад) и постоење на диви депонии;
- Нема развој на стопанството;
- Намалени приходи во буџетот;
- Слаб социо-економски развој;
- Нарушено здравје на населението;
- Намалена можност за вработување;
- Намален животен стандард;
- Нереализацијата на планскиот опфат ќе се испушти можноста за економски-одржлив развој.

6. Алтернативи и чинители за избор на алтернатива

Реализацијата на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино е од особено значење за реализирање наменски содржини и функционална операционализација за развој на планскиот опфат и општината.

Реализацијата на овој Плански документ е од фундаментално значење и претставува основа за негово економско оживување.

Секако, особено значајно е за изготвување на стратешка оцена, што е и вообичаена постапка да се изанализира опцијата од неспроведување на планското решение со што состојбата би останала онаква каква што е. Во таквиот случај реално е да се очекува да не се промени фактичката состојба, односно да продолжат трендовите на уште поголема пасивизација на анализираниот плански регион.

Во случај на нереализирање на планскиот опфат се очекува да:

- Социјално-економскиот статус на населението ќе иницира поголема стагнација;
- Продолжување на трендот миграција;
- Невработеноста нема да се намали;
- Намалување на вредноста на земјиштето;
- Узурпација на просторот со дивоградби и други неплански и некомпатибилни содржини;
- Непланско и неорганизирано уредување на просторот со што негативно ќе се одрази врз медиумите во животната средина;
- Искористување на слободни површини со нелегални градби.

Со реализирање на планскиот опфат се очекуваат неколку позитивни аспекти:

- Поволна географска положба;
- Добри микроклиматски услови;
- Отварање нови работни места;
- Изградбата на предвидените содржини ќе овозможи зголемен степен на урбанизација со максимално искористување на просторот, остварување на функции со директни или индиректни економски ефекти.

Планот се покажува како соодветен бидејќи се наоѓа во близина на магистрален пат и секоја друга намена би била несоодветна.

Со реализација на планот се овозможува локацијата да прерасне како единствена просторна и функционална целина овозможува развој на овој и поширокиот простор кој ќе даде голем допринос за развојот на локалната и национална економија, истовремено имајќи го за цел анимирањето на интересот на странски инвеститори за реализација на предложената програма како ориентација во актуелните економски тенденции на државата.

7. Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина

Ваквите појави кои како претпоставка може да се јават од имплементацијата УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино, може да се анализираат од негативен аспект, како и од аспект на перспективни, односно позитивни влијанија.

Извештајот за стратегиска оцена на животната средина не ги анализира поединечните развојни проекти, туку влијанијата врз медиумите на животната средина од глобален аспект. Значи, со извештајот се прави само проценка на можните негативни влијанија врз животната средина, додека во подоцнежните фази, преку Студиите за оцена на влијание врз животната средина или Елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска на основа на укажаните ризици се прават детални анализи и препораки.

Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оцена на влијанието на проектот врз животната средина. Потребата од оцена на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кои вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оцена на влијанието врз животната средина се должни да изготват Елаборат за заштита на животната средина, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот.

Влијание врз демографскиот фактор

Реализацијата на предвидените содржини од планскиот опфат не само што ќе ја запре економската миграција на локалното население туку и ќе претставува позитивен стимул за демографскиот развој. Исто така, ќе има позитивни влијанија на долгорочна основа и на зголемување на наталитетот, како уште еден позитивен елемент на демографскиот развој. Ова од причина што инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе значат зголемување на животниот стандард и квалитетот на живеењето.

Влијание врз човековото здравје

Заради намената на објектите предвидени надвор од зоната на домување и индивидуалните стамбени објекти не се очекува да се предизвика негативни влијанија врз здравјето на локалното население. Во

однос на влијанието врз човековото здравје не се очекуваат негативни влијанија имајќи ја, пред се во предвид намената.

Со имплементацијата на планот може да се предизвикаат евентуално одредени негативни влијанија врз здравјето на луѓето од аспект на:

- Неправилно управување со животната средина, односно
- Неправилно постапување со отпадот.

Бучавата предизвикана од зголемениот сообраќај може да се покачи. Емисијата на прашина и издувни гасови од моторните возила ќе се покачат од евентуално изведување на градежни активности.

Обезбедувањето на парковско и заштитно зеленило и останато хортикултурно уредување на просторот ќе биде во функција на подобрување на здравјето на луѓето што е опфатено и со планската содржина во планот.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз човековото здравје ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од различни аспекти на медиумите на животната средина што е и законска обврска.

Влијание врз социо-економската состојба

Имплементацијата на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино ќе има позитивно влијание врз социо-економскиот развој на општината и пошироко во стимулирање на економските активности, зголемување на стапката на економскиот раст, зголемување на доходот по глава на жител, проектирањето, комуналните дејности, градежништвото, трговијата и сл., зголемување на приходите на локалната самоуправа, подобрување на комуналната инфраструктура, подобрување на инфраструктурата и уреденост на просторот и зголемување на квалитетот на живеењето.

Влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух

Со УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино не се очекуваат особени влијанија врз амбиентниот воздух.

Според класите на намена во планот, не се очекува да се наруши квалитетот на воздухот.

Одредени краткорочни влијанија врз квалитетот на воздухот се очекуваат и во време на градбата-изведбата на земјени и градежни работи при што се очекува појава на прашина, како фугитивна емисија на најситни честички на прашина и песок. Треба да се напомене дека во рамките на планскиот опфат се очекува зголемена фреквенција на возила, но не се очекува дека тоа ќе биде дополнително нарушување на квалитетот на амбиенталниот воздух.

Евентуалните влијанија од овој вид ќе бидат детално анализирани при изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од сите аспекти на животната средина, како би се оствариле поволни услови за чист воздух, што е и законска обврска, која треба да се реализира во фазата на добивање на одобрението за градба.

Влијание врз климатски промени

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот во поширокиот регион или климатски промени. Влијанието на фугитивните емисии во воздухот од издувните гасови од возилата ќе се ублажи со планираното заштитно зеленило. Предвиденото планско решение со обезбедување на заштитно зеленило и богато хортикултурно уредување во и околу самиот комплекс ќе претставува основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во поширокото подрачје или да доведе до климатски промени.

Влијание предизвикано од зголемена бучава

Во фаза на имплементација на планираните активности за инфраструктурно опремување на планскиот и изградба на инфраструктурната мрежа треба да се очекува зголемена бучава.

Доколку при имплементација на планскиот опфат се применат мерките дефинирани согласно Стратегиската оценка на влијанијата врз животната средина од секоја посебна активност ќе се намалат очекуваните ефекти од зголемена бучава и ќе се сведат на дозволените нивоа, во согласност со Законот за бучава.

Влијание од вибрации

Во планската задача за реализацијата на планскиот опфат не се предвидени дејности кој ќе продуцираат постојани извори на вибрации, освен во периодот на изградба на објектите и инфраструктурата.

Влијание врз квалитетот на водите

Идентификувани извори на емисии на отпадни води во опфатот се санитарните и отпадните води. Ако неправилно се управува со истите може негативно да влијаат врз површинските и подземните води и да го загрозат квалитетот на околното земјиште.

При функционирањето на комплексите квалитетот на површинските и подземните води може да биде нарушен од евентуално неправилно управување со отпадот, неправилното ракување и складирање на суровините, маслата и горивата.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на површинските и подземните води ќе се разгледаат во понатамошните фази

преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз почвата

Евентуалните влијанија врз почвата може да произлезат од несоодветна имплементација на проектот, генерираниот отпад, издувните гасови од превозните средства и сл.

Значајни влијанија врз почвата не се очекуваат, бидејќи во Планот за изградба се предвидени мерки и решенија за комуналната инфраструктурна мрежа, управување со отпадните води и отпадот кој ќе се генерира во комплексите. Влијанија врз почвата исто така, се очекуваат при активностите околу расчистување на теренот со вегетација. Комунален отпад може да се појави доколку работниците кои ќе работат не го отстранат.

Евентуални влијанија врз почвата може да се очекуваат во случај на несоодветно управување и ракување со отпадните масла и отпадните води. Во планската документација се предвидени активности за правилно управување со отпадните води.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на почвата ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз пределот

Имплементацијата на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино не се очекуваат негативни влијанија врз пределот.

Влијание врз културното наследство

Во Археолошката карта на Република Македонија, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје, нема евидентирани локалитети.

Според законот, доколку се појави некое археолошко наоѓалиште ќе се постапи согласно со одредбите од член 65 од Законот за заштита на културно наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18).

Влијание врз биодиверзитетот (флора и фауна)

Имплементацијата на планот, може да предизвика одредени влијанија врз флората и фауната, заради деградирање на живеалиштата. Голем број на активности кои би се одвивале со реализацијата на

планскиот опфат може да предизвикаат нарушување на биолошката рамнотежа во областите каде што тие се одвиваат и да имаат директно или индиректно влијание. Потенцијални влијанија можат да се јават како резултат на прекумерната урбанизација, лошата комунална инфраструктура, несоодветното депонирање на отпадни материји и сл.

Поцелосна анализа од сите аспекти на евентуалните влијанија врз биодиверзитетот ќе бидат предмет на посебни студии или елаборати согласно Законот.

Влијанија врз материјалните добра

Имплементацијата на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино ќе ја зголеми економската вредност на земјиштето во планскиот опфат и пошироко.

Влијанија по однос на генерирање на отпад

При реализација на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино, за очекување е генерерирање на комунален отпад. Со планскиот документ предвидено е отпадот соодветно да се собира и превзема. Исто така, евентуалното влијание врз почвата може да се предизвика од неправилното управување со отпадот, отпадните масла како и милта од третманот на отпадните води.

Примарната селекција на отпадот треба да се предвиди како континуирана активност при реализација на планот.

Се препорачува сите овие активности да бидат опфатени со изработката на Студиите или Елаборатите согласно Законот.

Влијанија од несреќи и хаварии

Можни несреќи и хаварии кои би настанале од имплементацијата на овој плански опфат е појава на пожар, елементарни непогоди и други хаварии. Во планскиот опфат се разработени мерки за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

За успешно функционирање на заштитата од несреќи и хаварии предвидени се мерки за заштита од пожари, односно сите објекти се лоцирани така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапот не смее да биде помала од пропишаниот со што ќе се овозможува лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето. Ивичниците на пристапниот пат мора да бидат закосени поради лесен пристап на пожарните возила до објектите.

Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со Законот за заштита на пожар.

Деталната анализа на овие влијанија ќе биде со Студиите или Елаборатите согласно Законот и се обврска да се изготват во подоцнежните фази на реализација на инвестицијата.

8. Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ

Заштитата и унапредувањето на животната средина е темелна вредност на Уставот на Република Македонија (член 8) и е регулирана со Законот за животна средина, како и останатите закони и подзаконски акти кои се наведени во овој Извештај. Овој Извештај, кој се базира на релевантните податоци од Просторниот план на Република Македонија, Националниот Еколошки Акционен План, секторски студии за одредени области, како и податоци утврдени на самиот локалитет, предвидува и мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската документација, а кои е потребно да се испочитуваат во текот на подготовката на планската документација.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Изведба на современа инфраструктура;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот и ресурсите;
- Помошните и пратечки градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати и гориво и други помошни објекти) кои ќе се користат во фазата на изградба и во текот на работењето, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија;
- Доследно спроведување на планот.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај објектот. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандард и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

Санитарните води ќе се одведуваат во водонепропусна септичка јама и соодветно нивно предавање на третман и редовно отстранување од страна на надлежни лица за таа намена се до моментот додека не се изведе планираната пречистителна станица која се планира да се постави во југоисточниот дел од планскиот опфат. Задолжително е испитување пред испуштање на пречистените води, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со

граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот, дадени во Уредбата за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99) член 4.

Во поглед на создавање на отпад, бучава, загадување на воздухот, загадување на почвата од работата на трафостаницата, подетална анализа од негативните влијанија врз човековото здравје и животната средина ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Во однос на начинот на организирање на активностите и користење на земјиштето во првата заштитна зона мора да се даде акцент на заштитата на подземните води бидејќи нивниот квалитет е од витална важност за заштита на квалитетот на водите на изворот Рашче. Планскиот опфат на стопанскиот комплекс се наоѓа во просторот на првата и третата заштитна зона на изворот Рашче.

Во првата заштитна зона се забранува:

- експлоатација на песок, чакал и камења од бреговите и коритата на природните водотеци и користење на земјиштето на начин и обем со кој ќе се загрозат природните вредности на земјиштето, квалитетот, количеството и режимот на површинските и подземните води;
- изградба на фарма за стока и живина;
- неконтролиран транспорт, складирање и користење на течности кои по својот состав се опасни за водоносните слоеви (нафта, нафтени деривати, токсични материи и др.);
- испуштање на непречистени отпадни води во водотеците и подземните води;
- испуштање или складирање на масла, токсични и радиоактивни материи;
- кампирање и друг вид на задржување на луѓе;
- депонирање на отпадни материи и смет.

Во третата заштитна зона (дефинирана како зона на хигиенско епидемиолошко следење) потребна е примена на пропишаните услови за испуштање на отпадни води во водотеците од II класа на местото на испуштање во непосредниот дел од сливот на реката Вардар низводно од Гостивар и условите за испуштање на отпадните води во отворените водотеци од I класа на местото на испуштање во сливовите на Мавровско Езеро, Горна Радика и сливот на реката Вардар спротиводно од Гостивар.

- Мерки за намалување на влијанијата врз демографскиот фактор

Реализација на планската документација ќе влијае во насока на намалување на економската миграција на локалното население и ќе претставува позитивен стимул за демографскиот развој како и зголемување на natalitetot на долгорочна основа. Инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе значат зголемување на животниот стандард и квалитетот на живеењето, како и привлекување на нови инвестиции од страна на бизнис секторот.

Според тоа, може да се каже, дека имплементацијата на овој план ќе има позитивни долгорочни влијанија врз развојот на демографските карактеристики на општина Желино и пошироко.

Имплементацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на демографскиот развој и затоа не се препорачуваат мерки за заштита.

- Мерки за намалување на влијанијата врз човековото здравје

Реализацијата на планскиот опфат нема да предизвика влијанија врз човековото здравје. Во делот на општи мерки се препорачува воспоставување на систем на собирање и регуларно отстранување на отпадот, појаси со заштитно зеленило и хортикултурно уредување и во текот на градежните постапки, истите да се планираат соодветно за да се редуцира времето на користење на опремата која создава зголемена бучава. Примената на сите предложени мерки дадени во сите фази на планирање и изведба на проектите ќе овозможи елиминирање на евентуалните влијанија врз животната средина и здравјето на човекот.

Цврстиот отпад што би се јавил во рамките на планираниот опфат е потенцијална опасност. Затоа се предлага (интегрирано управување) организирано собирање и транспортирање до местото наменето за отпад, појаси со заштитно зеленило и хортикултурно уредување, изведба на водоводни и канализациони мрежи и др.

Со доследно спроведување на планот можноста за загрозување на човековото здравје ќе биде сведена на минимум.

- Мерки за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух

Воздухот е еден од основните елементи за чиста и здрава животна средина и за негов квалитет неопходно е сите загадувачи, односно сите објекти кои испуштаат штетни материи да користат уреди за пречистување.

Заштитата на квалитетот на воздухот треба да се остварува преку следните мерки:

- Интегрална контрола на загадувачите на атмосферата (меѓу кои и издувните гасови од моторните возила) и нивното делување и благовремено укажување на критичните метеоролошки појави;
- Примена на соодветни техничко-технолошки мерки;
- Обезбедување услови за ефикасно природно проветрување и користење на доминантни воздушни струења;
- Подигање и оформување на заштитни зелени појаси (дрвореди);
- Подобрување на состојбата со зелените површини со правилен распоред на зеленило. Овој плански опфат нема негативно да влијае на врз амбиенталниот воздух;
- Мониторинг на емисии на загадувачки материи во воздухот;
- Избегнување на користењето на фосилните горива како енергетски ресурс за загревање на објектот;
- Користење на електрична енергија како енергенс за затоплување при што нема да има никакви загадувачки емисии;

- Употребата на еколошките горива кои моментално се воведуваат во малопродажба со нафтени деривати драстично ќе допринесе за намалување на евентуалните влијанија по животната средина.

- Мерки за намалување на влијанијата врз климатскиот промени

Во доменот на заштитата на животната средина основна цел е преку соодветни плански поставки да се обезбедат услови за непречен развој со истовремено чување на квалитетот на средината за живот и работа. За остварување на наведената цел, поставките и потребите од заштита на средината се вградуваат во сите домени на урбанистичкото планирање преку проверка и изготвување на современи стандарди и нормативи.

Со оглед на микролокацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот на микро план и поширокиот регион или климатски промени. Мерките за намалување на влијанијата се примена на незагадувачки дејности, современи техники и инсталации, употреба на обновливи извори на енергија, употреба на еколошки горива за превозните средства, подигање на заштитни зелени појаси во и околу кругот на планскиот опфат.

- Мерки за намалување на бучава

Емисијата на бучава кон околината треба да биде во рамките на пропишаните гранични вредности. Прашањето за намалување на проблемите на бучавата од регионалниот пат треба да се решава со обезбедување на заштитни зелени појаси или формирање на зелени коридори.

Во склоп на подобрување на условите за работа и престој еден од битните фактори е подигањето на зелени насади во локалитетот и во неговото непосредно окружување.

Доколку во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита од бучава, истите ќе се спроведат.

- Мерки за заштита од вибрации

Имплементацијата на планската документација нема да предизвика значителни вибрации поради што во оваа фаза нема да се воведат некои посебни мерки за заштита од вибрации.

- Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на водите

Во смисол на заштита на површинските и подземните води потребно е изведба на непропусна канализација за одводнување на отпадните води.

1. Заштита на проточните и подземните води има приоритет и со соодветно техничко технолошки зафати (изградба на канализациони

системи, соодветен третман на отпадни води, редовна контрола на состојбите на водата и нејзиниот квалитет и др.);

2. Неутрализирање на штетните отпадни материи пред испуштање во канализациона мрежа.

Потенцијално замастените атмосферски води во кругот на работните зони, манипулативните површини, сообраќајници, паркинзи, преточувалишта преку сливни решетки, преку посебни дренажни системи да се спроведат до таложникот (сепараторот) на масла и после нивен предтретман да се испуштат во канализација, а оттаму во септичката јама.

Снабдување на објектите со вода за пиење, противпожарна вода и друго, ќе се врши со приклучување на постојната водоводна мрежа на с. Групчин која граничи со планскиот опфат на овој стопански комплекс.

За непречено водоснабдување на зоната, односно за покривање на часовата нерамномерност во потрошувачката и обезбедување вода за противпожарна заштита потребно изградба на нова локација која ќе се определи при изработка на инфраструктурниот проект или основниот проект за водоводната мрежа.

Резервоарот треба да се изгради на повисока ката, што ќе се определи накнадно, во зависност од теренските услови.

Во фекалната канализациона мрежа ќе се испуштаат санитарните отпадни води.

Примарната фекална канализациона мрежа во зоната предвидено е да биде изведена од цевки со минимален дијаметар од 250 мм. На канализационата мрежа ќе бидат изведени ревизиони и приклучни шахти и други објекти потребни за функционирање на канализационата мрежа

Местоположбата на планираната пречистителна станица се планира во југоисточниот дел од планскиот опфат.

Задолжително е испитување пред испуштање на пречистените води, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот, дадени во Уредбата за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99) член 4.

Одведувањето на атмосферските води од надворешните влијанија (снег, дожд и др.) е решено преку постојните системи-регулирани канали.

Низ опфатот не поминуваат реки за регулирање на нивните корита.

- Пред почетокот на било какви градежни работи неопходно е приклучување на водоводна и канализациона мрежа;
- Канализациониот систем да биде решен по сепарациски систем (да биде одвоено одведувањето на фекални и атмосферски води);
- Во фекалната канализациона мрежа да се предвиди испуштање на сите отпадни води (доколку има потреба истите да подлежат на предтретман);
- Редовно сервисирање на септичката јама од страна на овластен правен субјект;
- Квалитетот на отпадните води кои се испуштаат мора да одговараат според Уредбата за класификација на водите;
- Атмосферската канализациона мрежа со која ќе се собираат дождовните води да се собира и преку најблиската траса

гравитационо да се одведува до преку постојните системи-регулирани канали;

- Соодветно управување со отпадот;
- Правилно складирање и чување на суровини за работа;
- Запазување на целите на животната средина и почитување на поставените стандарди.

Посебно за објекти ако има потреба ќе се изработат програми за контрола и обезбедување на квалитетот на соодветните производни програми за миеење и санација на опремата и просторот.

- Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

Согласно член 7 од Законот за управување со отпад создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

- Тврдиот отпад ќе се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие ќе врши евакуација;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од предвидените садови за одлагање да биде најстрого забрането.

За намалување на влијанијата врз почвата се предлагаат следните елементи:

- интегрално управување со комуналниот отпад и негова селекција;
- изведба на канализациона мрежа;
- собирањето на отпадните води да се врши во канализациони цевки;
- потенцијално замастените води во кругот на работните зони, кои што имаат манипулативни површини, сообраќајници и паркинзи, преку преливни решетки, со посебен дренажен систем да се спроведат до таложник на сепаратор на масло и масти каде ќе се изврши нивен третман;
- милта од таложниците, преку предвиден и одреден временски интервал да се изнесе и да се постапи согласно Глава V од Законот за управување со отпад („Сл. Весник на РМ” бр. 09/11).

За чиста и незагадена почва треба да се обезбеди поголема контрола при употребата на средствата, материјалите и суровините кои ќе се користат во прометот и работењето на комплексите.

- Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

Во планирањето на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина. Заштитата на природата ја опфаќа и заштитата на биолошката разновидност.

Што се однесува до изработката на планот заради обезбедување на здрава животна средина ќе бидат организирани објекти согласно прописите, нормите и стандардите кои ќе придонесе за заштита на воздухот, водите, земјиштето и другите елементи на животната средина и

природа, со максимална заштита на природните вредности и реткости во планскиот опфат.

Основен услов за намалување на влијанијата врз флората и фауната се примената на предвидените мерки за правилно управување со просторот, отпадните води, отпадот, бучавата, почвата, воздухот и сл.

На просторот кој е предмет на разработка во УПВНМ нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Доколку при изработка на планот или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат соодветни мерки за заштита на природното наследство согласно Законот за заштита на природата („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 164/15 и 63/16).

- Мерки за намалување на влијанијата врз пределот

Предвидените активности во планската документација ќе бидат во насока на зачувување и подобрување на естетските потенцијали на пределот. Планската реализација со обезбедување на заштитни појаси со високо и ниско зеленило само ќе го надополни пределот во позитивна смисла. Затоа не се предвидени никакви мерки.

- Мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра

Имплементацијата на планскиот документ има позитивно влијание врз материјалните добра и затоа не се препорачуваат мерки за влијанијата.

- Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

Согласно Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ“ бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18) се уредуваат видовите, категориите, идентификацијата, начинот на ставање под заштита и другите инструменти за заштита и користењето на културното наследство, правата и должностите на имателите и ограничувањата на правата на сопственост на културното наследство во јавен интерес.

Во просторот за кој се работи овој опфат не е евидентирано културно наследство. Во текот на реализација на предвидените површини од овој план, доколку се најде на археолошки остатоци заради превземање на заштитни мерки, потребно е да се информираат службите надлежни за заштита на културно-историското наследство кои ќе пропишат посебни услови и режим за нивна заштита.

- Мерки за намалување на влијанијата од управување со отпад

Согласно Законот за управување со отпад создавачите на отпад се должни во најголема мера да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Во случај на истекување на масло од механизацијата на околното земјиште, загадената почва да биде отстранета и соодветно дислоцирана, согласно законските прописи од областа на управувањето со отпадот.

За цврстиот отпад се предвидува собирање во контејнери за отпадоци, определување на пунктови за собирање на отпадот.

- Тврдиот отпад да се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие да врши евакуација;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од предвидените садови за одлагање да биде најстрого забрането.

Овие елементи ќе овозможат спречување на загадувањето на почвите и на подземните води, а со тоа и на животната и работната средина воопшто.

- Мерки за намалување на влијанијата од несреќи и хаварии

За намалување на можните влијанија предизвикани од несреќи и хаварии се препорачува имплементација на мерките дадени во планската документација, во фазата на изградба, што ќе овозможат минимизирање на евентуалните појави за несреќи и хаварии во функционалната фаза.

- Мерки за заштитата и спасување

Системот за заштита и спасување се остварува преку:

- Набљудување, откривање, следење и проучување на можните опасности;
- Ублажување и спречување на настанување на можните опасности;
- Известување и предупредување за можните опасности и давање упатства за заштита, спасување и помош;
- Едукација и оспособување за заштита, спасување и помош;
- Организирање на силите за заштита и спасување и воспоставување и одржување на другите форми на подготвеност за заштита, спасување и помош;
- Самозаштита, самопомош и заемна помош;
- Мобилизација и активирање на силите и средствата за заштита и спасување;
- Одредување и изведување на заштитните мерки;
- Спасување и помош;
- Отстранување на последиците од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи, до обезбедување на основните услови за живот;
- Надзор на спроведувањето на заштитата и спасувањето;
- Давање на помош на подрачјата кои претрпеле штети од поголеми размери од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи, а кои искажале потреба за тоа и
- Примање помош од други држави.

- Мерки за заштита од пожар

Превентивни мерки за заштита и спасување од пожар, експлозии и опасни материи се активности кои се планираат и спроведуваат со просторното и урбанистичкото планирање и со примена на техничките нормативи при проектирање и изградба на градбите, се пропишани согласно Правилник за мерки за заштита од пожари, експлозии и опасни материи („Сл. Весник на РМ” бр. 32/11).

Организацијата и спроведувањето на заштитата и спасувањето од пожар, која се остварува во рамките на системот за заштита и спасување се уредува со Законот за пожарникарство („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 81/07, 55/13 и 158/14), Уредбата за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари („Сл. Весник на РМ” бр. 98/05) и Правилникот за мерки за заштита од пожари, експлозии и опасни материи („Сл. Весник на РМ” бр. 32/11).

Во однос на диспозицијата на противпожарната заштита, планскиот опфат, во случај на пожар ќе го опслужува противпожарната единица од Тетово. Во процесот на планирање потребно е да се води сметка за конфигурација на теренот, степен на загрозеност од пожари и услови кои им погодуваат на пожарите: климатско-хидролошките услови, ружата на ветрови и слично, кои имаат влијание врз загрозеност и заштита од пожари.

Заради поуспешна заштита од ваквите појави се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани со пожари.

- Мерки за заштита од природни катастрофи

Заштитата од урнатини како превентивна мерка се утврдува во урбанистичките планови во текот на планирањето на просторот. Според постојните анализи и добиените резултати за сеизмичност на месното подрачје според очекуваните дејности на земјотреси во иднина, основен степен на сеизмички интензитет во подрачјето изнесува 8° по МЦС.

Дефинирање на сеизмички hazard всушност претставува дефинирање на економско-технички критериуми за прифатливо ниво на безбеденост на градежната конструкција за различни материјали на објектите.

За да се избегне сеизмичкиот hazard потребно е градбата да се гради според параметрите и критериумите за сеизмичка градба.

Во случај на можни разурнувања било од земјотрес или од воздушен воен удар, планираното решение на уличната мрежа обезбедува:

- брза и непречена евакуација на луѓето (нема тесни грла);
- брз пристап на екипите за спасување и нивните специјални возила;
- непречена интервенција;
- штетите да се сведат на минимум;
- брза санација на последиците.

9. План на мерки за мониторинг на животната средина

За изработка на ефективен план за управување, неопходно е најнапред да се спроведе оцена на статусот на сите природни вредности вклучувајќи го и здравјето на човекот. Во следниот чекор се определуваат цели и приоритети за управување. Дали превземените мерки и активности ги даваат посакуваните резултати се утврдува преку континуиран мониторинг. Податоците од мониторингот ќе бидат основа за изработка на следниот план за управување. Според тоа, мониторингот е составен дел од кружниот процес на планирање на управувањето.

Основни цели на планот за мониторинг се:

- Подобрување на квалитетот на живеење и зголемување на животниот стандард;
- Заштита на животната средина со имплементација на Планот;
- Одржување на постојано ниво на флора и фауна;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на почвата;
- Минимизирање на отпадот и негова селекција;
- Минимизирање на појави од несреќи и хаварии.

Сепак, тоа најчесто се постигнува низ осмислени научни истражувања чија главна цел е да ги опишат процесите на екосистемите вклучувајќи ги и законите кои влијаат врз нив.

Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите.

Со секој предлог мерки за заштитата на животната средина потребно е да се изготви план за мониторинг на предложените мерки и мониторинг на животната средина. Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина.

Што се однесува до изработката на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино, особено треба да се има во предвид близината на обработуваниот простор. Доколку при изработка на планот и уредувањето на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природни реткости кои може да бидат загрозени потребно е да се преземат мерки за заштита согласно Законот.

Планот на мониторинг предвидува следење на следните параметри во животната средина:

- Следење на квалитетот и квантитетот на водите;
- Следење на квалитетот на водите;
- Следење на квалитетот на почвата;
- Следење на бучавата.

Со овој план ќе се овозможи:

- Потврда дека договорените услови при одобрување на проектот се соодветно спроведени;
- Управување со непредвидени влијанија и промени;
- Потврда дека влијанијата врз медиумите на животната средина се во рамките на предвидени или дозволени гранични вредности;
- Потврда дека со примена на мерките се врши заштита на животната средина, односно намалување на негативните влијанија.

10. Нетехничко резиме

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на негативните влијанија. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе. Преку реализација на планскиот опфат доаѓа до подобрување на економските услови преку отварање на нови работни места, односно ќе се создадат услови за економско ангажирање на населението, а со самото тоа воспоставување на предуслови за одржлив економски развој.

Извештајот на овој плански документ ги опфаќа податоците за:

- Постојната состојба на планскиот опфат;
- Потенцијалните влијанија врз населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, почвата, воздухот, водата, климатските фактори, материјалните добра, културното наследство и др.
- Мерките за заштита и намалување на влијанијата;
- Состојбата на животната средина без имплементацијата на планот;
- Планот за мониторинг на животната средина.

Согласно Годишната Програма за изработка на урбанистички планови во општина Желино за 2018 година, општина Желино пристапи кон изработка и донесување на за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на м.в. Ѓуриште и Клисуре, КО Групчин, општина Желино (2018 - 2028). Целта на изработката на Урбанистичкиот план вон населено место е да се создадат услови за просторенекономски развој на овој планински предел за кој не постои планска документација освен за еден дел во рамките на планскиот опфат со површина од 0,47 ха, се издадени Услови за планирање на просторот за

При изработка на Урбанистичкиот план за вон населено место, се задолжува Општината да ја има предвид намената на просторот за кој се издадени Условите за планирање на просторот, со тех. бр. У06511. Со изработката на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино, ќе се создадат услови за уредување на просторот, согласно намената и комунално уредување.

Основ за изработка на предметниот УПВНМ се одредбите на член 13 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл.Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18), согласно кои урбанистички план вон населено место се донесува за плански опфат кој не е опфатен со генерален урбанистички план и со урбанистички план за село и согласно член 29 од Законот истиот се изработува во една фаза, односно како предлог на план. Планскиот опфат изнесува 9.69 ха.

Предлог УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367,

371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино (2018-2028) е изготвен врз основа на:

- Извод од Просторен план на Република Македонија - Услови за планирање на просторот со тех.бр. У10018 од јули, 2018 година, изработени од Агенција за планирање на просторот и Решение за Услови за планирање на просторот издадено од Министерството за животна средина и просторно планирање бр. УП1-15-1219/2018 од 27.09.2018 година (дадени во прилог на урбанистичкиот план);
- Ажурирана геодетска подлога и теренско снимање од страна на овластени стручни лица;
- Увид на лице место од страна на стручни лица - изготвувачи на планот и податоци добиени од Сектор за урбанизам и управување со градежно земјиште при општина Желино.

Цел на изработката на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино е да се создадат реални услови за уредување на просторот во лесна и загадувачка индустрија, согласно намената и комунално уредување, односно да се создадат услови за изградба на стопански комплекс, согласно Програмата на општина Желино.

Овој УПВНМ целта ќе ја оствари со анализа на постојната состојба, преку анализата на постојните елементи карактеристични во просторот како и природните и создадени чинители во просторот, со помош на кои ќе се дефинира планскиот опфат во кој во иднина ќе се одвива урбаниот развој на центарот.

Границата на планскиот опфат на УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино во графичкиот дел од планската документација е прикажана со линија која ги поврзува сите прекршни точки, кои може да се отчитаат на дигитализирана векторизирана подлога врз која се изработени графичките прилози. Предметниот плански опфат е со површина од 9,69 ха.

Границата на планскиот опфат почнува од најсеверната точка 23 ($x=7509829.09$, $y=4647985.84$), североисточно оди по границата на КП 353 се до најисточната точка 6 ($x=7510062.79$, $y=4647718.58$), скршнува и југоисточно продолжува по границите на КП 353, каде скршнува и јужно оди по границите на 371, па повторно поминува по границите на КП 353, и јужно продолжува да се движи по границите на КП 367, поминува низ КП 1513, КП 422 и доаѓа до најјужната точка најјужната точка 86 ($x=7509866.15$, $y=4647339.16$). Понатаму, во останатиот јужен дел оди по осовината на Регионалниот пат, каде скршнува и југозападно оди по граница на КП 365, КП 362, КП 353 и доаѓа до најзападната точка 56 ($x=7509657.63$, $y=4647712.45$) и северозападно оди по границите КП 353 се до најсеверната точка.

Пристапот е од планираната сообраќајница која се поврзува со Регионалниот пат Р1-1206 Клучка Матка (Врска со А2)-Групчин-Тетово-Боговиње-Врапчиште-Гостивар (врска со А2).

Во рамките на планскиот опфат за КП 367 има урбанистичко планска документација и постојна градба.

За подрачјето кое е предмет на анализа побарано е мислење од Управата за заштита на културно наследство и не е добиен одговор, па согласно на тоа констатирано е дека нема регистрирани недвижни споменици на културата.

На предметниот опфат во однос на водоводните и канализациони инсталации, јавното претпријатие за комунални дејности ЈКП Мирмбајтја нема доставено информации за нивни инсталации.

Согласно дописот од ЕВН КЕЦ Тетово бр. 14-1254/2 од 11.12.2018 година во опфатот на планот постојат електроенергетски инсталации кои што се во сопственост на ЕВН.

Согласно дописот бр. 07-791777 од 27.11.2018 година од Македонски Телоком АД Скопје во рамките на предметниот плански опфат не постојат подземни ТК инсталации.

Во рамките на планскиот опфат не постојат инсталации за јавно осветлување.

Согласно податоците од Просторниот план на РМ Изградениот крак Жидилово-Скопје е дел од меѓународниот транзитен гасоводен систем Русија-Романија-Бугарија-Македонија. Се планира во идниот период доизградба на гасоводната мрежа во Македонија и поврзување со мрежите на соседните држави што ќе овозможи зголемување на сигурноста во снабдувањето на сите региони во Македонија но и урамнотежување на потрошувачката во текот на целата година.

Постојниот гасоводот завршува во Скопје каде што се изградени две главни мерно-регулациони станици: Скопје-север и Скопје-југ. Цо сегашната изграденост на гасоводот предметниот простор нема можност да се приклучи. Според планот на развој на гасоводниот систем планирано е да се изгради делница Скопје-Тетово со што ќе се создадат поволни услови за користење на гасот во овој регион. Трасата на овој магистрален гасовод нема да има конфликт со овој простор.

Согласно Просторниот план на Р.Македонија развојот на урбанистичкиот план вон населено место, подрачја треба да се насочат кон:

- Обезбедување на услови за ефикасно сообраќајно поврзување, планско уредување и екипирање на селските населби со елементи на комунална инфраструктура и неопходни функционални содржини;
- Порационална организација на населбите врз основа на дефинирање на специфичните развојни потреби;
- Стимулирање на целта за задржување на населението во матичната средина преку афирмација на најбитните аспекти на живеењето и стопанисувањето, компаративните погодности за развој и неопходна социјална и економска сигурност;
- Зголемување на нивото на економската и социјалната згриженост, со непосредно влијание врз зголемувањето на мотивираноста на селското население и истражување на траен интерес за опстанок во матичната средина, целосна афирмација на сите аспекти на живеење и стопанисување во руралната средина и создавање на неопходна економска и социјална сигурност;

- Запазување и афирмирање на културните и природните особености и вредности и квалитетот на животната средина;
- Создавање услови за непречено вршење на основните човекови активности (функции), обезбедување висок степен на заштита на животната средина и запазување на принципите на одржлив развој.

Целиот плански опфат е организиран во 1 блок.

Во рамките на планскиот опфат, планирани се следните наменски употреби на градежното земјиште:

- Г2 - лесна и загадувачка индустрија,
- Е1 - комунална инфраструктура,
- Е2 - комунална супраструктура.

Урбанистички параметри за класата на намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија: максималната височина на градбите, максимален број на спратови, процент на изграденост на земјиштето, коефициент на искористеност на земјиштето, кота на нулта плоча, во рамките на планскиот опфат на УПВНМ, се дефинирани согласно член 53 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и тоа: максималната височина на градбите изнесува 9.00 метри, максимален број на спратови П+1, максимално дозволеният процент на изграденост на земјиштето од 60%. Коефициентот на искористеност на земјиштето е дефиниран во урбанистичките параметри за секоја градежна парцела поединечно но истиот не сме да биде повеќе од 1.5. Котата на нулта плоча од 0,3-1,20 метри. Со основниот проект или со изработка на архитектонско - урбанистички проект во зависност од начинот на спроведување на УПВНМ и конфигурацијата на теренот ќе се определи точната кота на нултата плоча во границите од 0.3 до 1,2 м. Урбанистичките параметри за останатите наменски употреби на градежно земјиште ќе се определат со основниот проект или архитектонско урбанистичкиот проект, во зависност од класата на намена, проектните барања и големината на градежната парцела.

Улиците во основа се преземени од постојната состојба, со дефинирање на истите согласно стандардите и нормативите за урбанистичко планирање, додека новопланираните улици се поставени во зависност од теренските услови и можноста за обезбедување на пристап до градежните парцели.

Задоволување на потребите за вода во рамките на планскиот опфат ќе се врши преку постојната водоводна мрежа а за новопланираните класи на намени ќе се реализира нова водоводна мрежа согласно планираните водови во опфатот. Задоволување на потребите на електрика и телефонија во рамките на планскиот опфат ќе се врши преку постојните системи, водови и градби на инфраструктурата.

За прифаќање на отпадните води, до реализација на канализациска фекална и атмосферска инфраструктура на ниво на планскиот опфат на центарот, ќе се користат водонепропусни септички јами.

Во овој УПВНМ планските решенија за инфраструктурата: сообраќајниците, водоводната, канализационата, електричната и електронско-комуникациската инфраструктурна мрежа се планирани согласно постојната состојба и потребите за развој.

Покрај инфраструктурните водови се предвидува и простор за инфраструктурните градби, со предвидена соодветна намена Е2 - комунална супраструктура.

Доколку за реализацијата на одредени линиски инфраструктурни објекти не е утврдена трасата во овој УПВНМ, реализација на истите ќе биде преку изработка на проект за инфраструктура од член 52 од Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18).

Планскиот опфат во југозападниот дел оди по осовината на Регионалниот пат Р1-1206 Клучка Матка (Врска со А2)-Групчин-Тетово-Боговиње-Врапчиште-Гостивар (врска со А2). Сообраќајниот концепт во основа е преземен од постојната состојба, при што постојните и новопланираните улици се дефинирани во согласност со теренските услови и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамките на планскиот опфат се планираат следните улици:

Регионален пат Р1-1206 со профил (2x3,0м коловоз = 6,0м);

Сервисна улица 1 со профил (7,0 м коловоз + 2x1,5м тротоар= 10,0 м);

Сервисна улица 2 со профил (7,0 м коловоз + 2x1,5м тротоар= 10,0 м);

Сервисна улица 3 со профил (7,0 м коловоз + 2x1,5м тротоар= 10,0 м);

Исклучувањето, односно приклучувањето од и во Р1206 од правец Скопје - Тетово се предвидува со ленти за исклучување, односно приклучување.

Планирано е потребниот број на паркинг места да се обезбеди во сопствената градежна парцела. Потребниот број на паркинг места и димензионирањето на истите ќе биде решено согласно со член 58 и член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Обезбедувањето на потребниот број на паркинг места во сопствена парцела ќе биде основен услов за изградба до максимално дозволената висина и површина на градбата.

Површината за паркирање со пристап на едно патничко моторно возило со 4+1 седишта треба да изнесува од 25 до 35 м².

Површината за паркирање со пристап на едно лесно товарно возило треба да изнесува од 53 до 72 м².

Површината за паркирање со пристап на едно тешко товарно возило или зглобен автобус треба да изнесува од 63 до 90 м².

Горе споменатите минимални димензии се применуваат за пресметување на потребниот број на паркинг места од член 59 од гореспоменатиот Правилник при спроведување на урбанистичките планови, кога се изработува проектна документација за градбите врз основа на која се издава одобрението за градба.

Снабдување на објектите со вода за пиење, противпожарна вода и друго, ќе се врши со приклучување на постојната водоводна мрежа на с. Групчин која граничи со планскиот опфат на овој стопански комплекс.

За непречено водоснабдување на зоната, односно за покривање на часовата нерамномерност во потрошувачката и обезбедување вода за противпожарна заштита потребно изградба на нова локација која ќе се

определи при изработка на инфраструктурниот проект или основниот проект за водоводната мрежа.

Резервоарот треба да се изгради на повисока кота, што ќе се определи накнадно, во зависност од теренските услови.

Усвоена е појава на еден пожар во времетраење од два часа со норма на гасење од 10 л/сек. („Сл. Весник на РМ” бр. 31/06). Примарната санитарна водоводна мрежа во зоната ќе биде гранкаста изведена од РЕ цевки со најмал дијаметар од НД 80 мм со што ќе се задоволат барањата за противпожараната заштита. На примарната мрежа ќе се изведат прилучоци за секој блок.

Во фекалната канализациона мрежа ќе се испуштаат санитарните отпадни води.

Примарната фекална канализациона мрежа во зоната предвидено е да биде изведена од цевки со минимален дијаметар од 250 мм. На канализационата мрежа ќе бидат изведени ревизиони и приклучни шахти и други објекти потребни за функционирање на канализационата мрежа.

До планираната пречистителна станица на отпадни води која се планира да биде во непосредна близина на реципиентот-постојниот регулиран канал за одведување на атмосферските води. Местоположбата на планираната пречистителна станица се планира во југоисточниот дел од планскиот опфат.

Задолжително е испитување пред испуштање на пречистените води, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот, дадени во Уредбата за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99) член 4.

Местоположбата на канализационите цевки е предвидена да биде по осовините на улици, тротоарите, со длабина која ќе овозможува нормално опслужување на корисниците, а и влевање на колекторите.

За трајно решение на проблемите со одводнувањето на фекални отпадни води треба да се изработи основен проект - за фек. канализациона мрежа, каде ќе се предложат соодветните технички решенија.

Одведувањето на атмосферските води од надворешните влијанија (снег, дожд и др.) е решено преку постојните системи-регулирани канали.

Со УПВНМ за изградба на стопански комплекс, се планира изведување на атмосферска канализациона мрежа преку целокупната површина, која ќе ја опфати целата површина. Водното количество со кое ќе се димензионира секој канал ќе зависи од припаднатата површина и коефициентот на истекување како и коефициентот на ретардација, во колку времето на истекување е поголемо од времето од усвоениот меродавен дожд, снег и др.

Низ стопанскиот комплекс не поминуваат реки за регулирање на нивните корита.

На основа добиените графички прилози и останати потребни параметри пристапено е кон изготвување на планиран развој на електроенергетски објекти и мрежи и телефонска мрежа за УПВНМ за стопански комплекс со површина на плански опфат од 9,69ха.

Планираната електроенергетска мрежа и инфраструктурните градби за оваа намена во однос на моќност и бројот на инфраструктурните

градби се планирани во согласност со надлежната институција ЕВН-КЕЦ Тетово.

Во рамките на планскиот опфат нема постојни трафостаници па според потребите во планскиот опфат планирани се 2 трафостаници и ги задоволуваат потребите за електрична енергија.

Развојот и димензионирањето на телефонската мрежа треба да се определи за домувањето во станбени куќи според бројот на станбени единици комерцијални и деловни намени според бројот на вработените и површината на просторот. Телекомуникациските коридори за новата инфраструктура се планирани да се поставуваат во површините на тротоарите и пристапните улици со надоврзување на постоечката мрежа.

Приклучокот на сите телефонски претплатнички места ќе биде во најблиската автоматска дигитална централа.

Бројот на потребните линии ќе биде дефиниран во наредната фаза од планирање и истиот не е лимитирачки.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Изведба на современа инфраструктура;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот и ресурсите;
- Помошните и пратечки градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати и гориво и други помошни објекти) кои ќе се користат во фазата на изградба и во текот на работењето, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија;
- Доследно спроведување на планот.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај објектот. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандард и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

Санитарните води ќе се одведуваат во водонепропусна септичка јама и соодветно нивно предавање на третман и редовно отстранување од страна на надлежни лица за таа намена се до моментот додека не се изведе планираната пречистителна станица која се планира да се постави во југоисточниот дел од планскиот опфат. Задолжително е испитување пред испуштање на пречистените води, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената отпадна вода со

граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот, дадени во Уредбата за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99) член 4.

Во поглед на создавање на отпад, бучава, загадување на воздухот, загадување на почвата од работата на трафостаницата, подетална анализа од негативните влијанија врз човековото здравје и животната средина ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Во однос на начинот на организирање на активностите и користење на земјиштето во првата заштитна зона мора да се даде акцент на заштитата на подземните води бидејќи нивниот квалитет е од витална важност за заштита на квалитетот на водите на изворот Рашче. Планскиот опфат на стопанскиот комплекс се наоѓа во просторот на првата и третата заштитна зона на изворот Рашче.

Во првата заштитна зона се забранува:

- експлоатација на песок, чакал и камења од бреговите и коритата на природните водотеци и користење на земјиштето на начин и обем со кој ќе се загрозат природните вредности на земјиштето, квалитетот, количеството и режимот на површинските и подземните води;
- изградба на фарма за стока и живина;
- неконтролиран транспорт, складирање и користење на течности кои по својот состав се опасни за водоносните слоеви (нафта, нафтени деривати, токсични материи и др.);
- испуштање на непречистени отпадни води во водотеците и подземните води;
- испуштање или складирање на масла, токсични и радиоактивни материи;
- кампирање и друг вид на задржување на луѓе;
- депонирање на отпадни материи и смет.

Во третата заштитна зона (дефинирана како зона на хигиенско епидемиолошко следење) потребна е примена на пропишаните услови за испуштање на отпадни води во водотеците од II класа на местото на испуштање во непосредниот дел од сливот на реката Вардар низводно од Гостивар и условите за испуштање на отпадните води во отворените водотеци од I класа на местото на испуштање во сливовите на Мавровско Езеро, Горна Радика и сливот на реката Вардар спротиводно од Гостивар.

Треба да се земе во предвид и анализата на алтернативи од која се прави аспект за избор на најдобро решение за намена на локацијата заедно со нејзината економска оправданост, идеен развој, финансиски можности и заштита на животната средина.

Кога станува збор за мониторинг за животната средина се дава можност за испитување, оценување и системско набљудување на загадувањето и состојбата на медиумите во животната средина како и идентификација и регистрација на изворите на загадување. Планот на мониторингот претставува алка помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции во кој ќе го контролираат

процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат одлуки.

Најголем бенефит во спроведувањето на стратегиската оценка на животната средина е во вклучување на аспектите од полето на социјалата, економијата и животната средина, меѓусебната соработка, развој на регионалните цели и целите за одржлив развој и заштита на животната средина и луѓето.

11. Прилози

Листа на национална законска регулатива

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 74/05);
3. Правилник за содржината на барањата што треба да ги исполнува студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 33/06);
4. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
5. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
6. Правилник за воспоставување на листата на експерти за СОЖС, процедурата за спроведување на испитот за експерти за СОЖС, воспоставување комисијата за оценка на знаењето на експертите за СОЖС („Сл. Весник на РМ” бр. 129/07);
7. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 144/07);
8. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08);
9. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16 и 64/18);
10. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15);
11. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04);
12. Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/2011, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16);
13. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
14. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
15. Закон за отпад („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16);
16. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ” бр. 100/05);
17. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);

18. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 64/93);
19. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18);
20. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15 и 63/16);
21. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ” бр. 92/07, 136/11, 23/13 и 25/13);
22. Закон за енергетика („Сл. Весник на РМ” бр. 63/06, 36/07);
23. Закон за експропријација („Сл. Весник на РМ” бр. 33/95, 20/98, 40/99, 31/03, 46/05 и 10/08).

Листа на релевантни ЕУ директиви

Директиви на ЕУ ипфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
3. Директива за озон во амбиентниот воздух 2002/3/ЕС
4. Директива за информирање на корисници (1999/94/ЕС) дополнета со Директивата 2003/73/ЕС
5. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
6. Директива за урбани отпадни води (91/271/ЕЕС) дополнета со Директивата 98/15/ЕС и Регулативата (ЕС) 1882/2003
7. Директива за вода за пиење (98/83/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
8. Директива за површинска вода за апстракција (75/440/ЕС) дополнета со Директивите 79/869/ЕЕС и 91/692 ЕЕС (ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2006/60/ЕС) од 22.12.2007
9. Директива за испуштање на опасни супстанции во водите (76/464/ЕЕС) дополнета со Директивата (91/692/ЕЕС и 2000/60/ЕС) е биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007, освен член 6, кој беше отповикан на 22.12.2000.
10. Директива за мерење на квалитетот на водата за пиење (79/869/ЕЕС) дополнета со Директивите 81/855/ЕЕС, 91/692/ЕЕС, и Регулативата (ЕС) 807/2003 ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007)
11. Директива за подземни води (80/68/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
12. Директива за Стратешка оцена на животна средина (2001/42/ЕС)
13. Директива за пристап на информации за животната средина (2003/4/ЕС)

Додаток

Известувања

Врз основа на член 65 став (б) од Законот за животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18), Општина Желино, на ден _____ година, донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на м.в. Гјуриште и Клисуре, КО Групчин, општина Желино, кој го донесува Совет на општина Желино потребно е да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животната средина.

2. Како органи засегнати од имплементација на планскиот документ УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на м.в. Гјуриште и Клисуре, КО Групчин, општина Желино се определуваат следните: општина Желино, Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, ЕВН, Министерство за економија, Министерство за транспорт и врски.

3. За планскиот документ УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на м.в. Гјуриште и Клисуре, КО Групчин, општина Желино, за чија изработка е одговорно Проинжинеринг Тетово, а го донесува Советот на општина Желино, донесувањето на планскиот документ УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на м.в. Гјуриште и Клисуре, КО Групчин, општина Желино ќе има влијание врз животната средина.

4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: влијание врз подземните и површинските води, влијание врз почвата, влијание по односна генерирање на комунален и градежен отпад и влијание од несреќи и хаварии.

5. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена се објавува на веб-страницата на општина Желино на следната веб-адреса/и: www.zhelina.gov.mk

Бр. _____ од _____ | год.
Место Општина Желино

Име и презиме
Градоначалник
Блерим Сејдиу

Република Македонија
 Министерство за животна средина
 и просторно планирање

Република Македонија
 Министерство за
 животна средина
 и просторно
 планирање

Бул. "Гоце Делчев" бр.18,
 1000 Скопје,
 Република Македонија
 Тел: (02) 3251 400
 Факс: (02) 3220 165
 Е-пошта:
 info@moep.gov.mk
 Сайт: www.moep.gov.mk

Архивски бр. УП1 15-47/2019

Дата: 16.01.2019
 Општина Желино -
 1226 Желино
 Република Македонија

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ОПШТИНА ЖЕЛИНО		REPUBLIKA E MACEDONISE KOMUNA E ZELINO	
Законско основание и/или подзаконска акта, Organ.	Број Number	Примено Shitese	Вредност Vrednost
	21-01-2019		
11	85/4		

Предмет: Известување
 Врска: ваш бр. 11-25/3 од 09.01.2019

Почитувани,

Во врска со Вашето барање доставено до Министерство за животна средина и просторно планирање-Сектор за просторно планирање под бр. УП1 15-47/2019 од 11.01.2019 год. поврзано со постапка за носење на планска документација УПВНМ за изградба на столански комплекс Г2-лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 363, КП бр. 362, КП бр. 364, КП бр. 365, КП бр. 366, КП бр. 371, КП бр. 423, КП бр. 424 и КП бр. 1513, КО Групчин, м.в. Гуриште и м.в. Клисура - Општина Желино, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина („Службен весник“ бр: 53/5, 81/5, 24/7, 159/8, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 42/14, 129/15, 192/15, 39/16 и 42/16) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животната средина и формуларот, Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа. Одлуката заедно со формуларите задолжително се објавуваат на веб-страницата на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Со почит,

МИНИСТЕР
 Зоран Макарадули

Изработил: Милена Тагасовска

Проверил: Сашо Апостолин

Одобрил: Неби Речети

Користена литература

- Просторниот план на РМ, 2004;
- Планска документација за УПВНМ за изградба на стопански комплекс со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 353, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 371, 423, 424 и 1513, КО Групчин на м.в. Ѓуриште и м.в. Клисуре, општина Желино;
- Преглед на заштитни подрачја во РМ (2008) и Извештај на меѓународен консултант за заштитени подрачја во рамки на УНДП/ГЕФ/МЖССП проектот: Зајакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Македонија;
- Национална стратегија за одржлив развој, 2009;
- Втор Национален извештај за климатски промени, 2008
- Национална стратегија за механизмот за чист развој за првиот период на обврски според протоколот од Кјото 2008-2012, 2007;
- Втор Национален Еколошки акционен план на РМ, 2006
- Национална стратегија за биолошка разновидност, 2004;
- Стратегија за управување со отпад во РМ 2008-2020;
- Национална транспортна стратегија за патниот превоз, 2008;
- Стратегија за демографски развој на РМ 2008-2015;
- Национална стратегија за мониторинг на животната средина, 2004;
- Стратегија за управување со животната средина, 2005;
- Стратегија за подигање на јавната свест во животната средина, 2005;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005;
- Национален здравствено-еколошки акционен план (НЗЕАП), 1999;
- Рамковна директива за вода (2000/60/ЕС);
- Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС);
- Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС);
- Рамковна директива за бучава (2002/49/ЕС);
- Директива за стратегиска оценка на животна средина (2001/42/ЕС);
- ЕУ Шестиот Акционен План за животна средина (2001/42/ЕС);
- Достапни искуства и практики.